

MOKSLO LIETUVA

2002 m. liepos 18 – rugsėjo 4 d.

LIETUVOS MOKSLININKŲ LAIKRAŠTIS

Nr. 14 (260)

Leidžiamas nuo 1989 m., du kartus per mėnesį

Kaina 1,5 Lt

Gedimino Žemlicko nuotrauka



Pilių tyrimo centro Lietuvos pilys archeologai Vytautas Urbanavičius, Gediminas Gendrenas, Egidijus Ožalas ir numizmatas Eduardas Remecas prie rastųjų XVI a. kokių

IŠ PO TADO VRUBLEVSKIO GATVĖS GRINDINIO (I)

Ši apskritojo stalo diskusija skiriama ne tiems perdėm pragmatiškiems skaitytojams, kuriems pirmiausia rūpi reiškinų analizė, griežtos išvados ir baigtinės tiesos. Ši publikacija tiems, kuriems įdomus pats kelias į naują žiniją. Mūsų pasirinktoji tema nežada labai greitų galutinių išvadų, tai veikia mėginimas pažvelgti į archeologų darbo „virtuvę“ valandai kitai išplėšus iš jiems įprastos aplinkos. Kai kurie šios diskusijos dalyviai tebebuvo su auliniais guminiiais batais ir vos spėję nusiaplauti žemėtas rankas.

Lietuva rengiasi jubiliejui: kitamet pažymėsime 750 metų, kai

Mindaugas buvo karūnuotas Lietuvos karaliumi. Tai reiškė, kad Lietuvos valstybė buvo oficialiai pripažinta ir priimta į krikščioniškųjų Europos tautų šeimą. Vilnius ypač aktyviai rengiasi jubiliejui: darbai Gedimino prospekte ir Tado Vrublevskio gatvėje yra akivaizdus to įrodymas. Dabar čia ne tik statybų aikštelės, bet ir savotiškos mokslinių tyrimų laboratorijos po atviru dangumi. Archeologams karštymetis, nes tenka vykdyti archeologinius žvalgomojus darbus. Tačiau skubos darbą lydi ir abejonės: ar atradimų džiaugsmo neužtemdys praradimų šešėliai?

Apie pirmuosius archeologų atradimus Tado Vrublevskio gatvėje, galimas radinių interpretacijas ir neįgyvendintas galimybes prie apskritojo stalo diskutuojame su Pilių tyrimo centro Lietuvos pilys archeologais habil. dr. Vytautu Urbanavičiumi, Egidijumi Ožalu, Gedimynu Gendrenu ir Centro direktoriumi geologu Eduardu Kaukliu bei Lietuvos nacionalinio muziejaus numizmatikos specialistu Eduardu Remecu. Juos kalbina *Mokslo Lietuvos* vyriausiasis redaktorius Gediminas Zemlickas.

Nukelta į 4–5 p.

Kazachų ekslibrisas – tolimos šalies kultūros pasiuntinys



Liepos 2 d. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje atidaryta paroda *Kazachų ekslibrisas*.

risas, skirta Kazachstano ir Lietuvos diplomatiškų santykių užmezgimo dešimtmečiui. Parodoje eksponuojami Kazachstano dailininkų, tarptautinį pripažinimą ir laureatų vardus pelnusių Marzijos Žaksygarinos ir Anuaro Otegen-Tana ekslibrisai. Be bibliotekos, parodos rengėjai yra Kazachstano Respublikos ambasada ir Lietuvos ekslibrisininkų klubas.

Apie tai skaitykite 10–11 p.



Lietuvos ekslibrisininkų klubo pirmininkas dailininkas Alfonsas Čepauskas sveikina Kazachstano dailininkus Marziją Žaksygariną ir Anuarą Otegeną-Tana; už jų – laikinasis Kazachstano Respublikos reikalų patikėtinis Lietuvoje Bulat Imanbajev

Gedimino Žemlicko nuotrauka

2-3, 19 p.

MŪSŲ
PAŠNEKOVAS
VICEMINISTRAS
RIMANTAS
VAITKUS

8-9 p.

PROF.
J. DOMARKAS
APIE ERASMUS
DIRIGAVIMO
KURSUS

13 p.

ŽEMĖS RINKOS
FORMAVIMASIS
LIETUVOJE

14 p.

V. STATULEVIČIUS:
MATEMATIKA
IR JOS VIETA
GYVENIME

15 p.

AKADEMINĖS
VISUOMENĖS
ATSAKOMYBĖ

mokslą vertina kaip kūrybą. Tačiau ar savo paties biografijos vingiu Jūs nepaiegiate to, apie ką dabar kalbate? Juk buvote mokslo žmogus, o dabar esate mokslo administratorius. Ar tai nerodo, kad pareigūnu būti maloniau negu mokslininku?

O ne, jokių būdu nemanau, kad mokslininkas turi svajoti, kaip tapti mokslo pareigūnu. Mančiau, kad yra mokslo viršūnės ir valstybės tarnybos viršūnės. Tai nesusisiekiantys indai. Jokių būdu nemanau, kad pareigūnas valstybės tarnyboje stovi aukščiau ir yra pranašesnis už dirbantį mokslo baruose. Amžiai, išstis epochos dažnai siejasi su kūrėjų – mokslininkų ir menininkų – vardais, bet toli gražu ne su administratorių, kad ir pačių talentingiausių.

Kas padaryta ir daroma

Bet mes gerokai nukrypome nuo pokalbio pradžioje pateikto klausimo, į kurį dar neatsakiau. Pirmiausia noriu paminėti pagrindinius darbus, kuriuos padarėme ir kuriuos šią vasarą dar teks užbaigti, įgyvendinti. Pirmas dalykas, kurį jau minėjau, tai Aukštojo mokslo įstatymo pataisos. Antra, turime parengę Vyriausybės nutarimų projektą dėl prioritetinių mokslo ir taikomios mokslo veiklos krypčių plėtros. Trečia, baigiama rengti Aukštųjų technologijų plėtros programa. Ketvirta, parengtas Aukštojo mokslo plėtros planas, kurį dabar turės patvirtinti Vyriausybė. Penkta, priimtas sprendimas dėl Lietuvos kolegijų tinklo plėtros, šešta, mes baigiame protų sugražinimo programą (ją dar tobulinsime rudenį, bet tam tikrus programos metmenis turime). Septinta, pradėsime profesinio mokymo pertvarką, kurios ligi šiol nebuvo imtasi.

Iš viso to, ką išvardijau, galite spręsti, kokia bus Švietimo ir mokslo ministerijos vasara – karšta ar vėsi.

Visus svarbiausius darbus Ministerija paliko vasarai? Ar ne taip išeina?

Visiškai ne taip. Mes turime tam tikrą darbo ritmą, tačiau darbų kartais susikaupia. Žinoma, kad ekspertai darbingiausi ne vasarą, bet tuos darbus teks užbaigti – mūsų rugiapjūtė teko šiai vasarai. Visi tie išvardyti darbai ir buvo padaryti per pastaruosius metus, kai prisiekė naujoji Vyriausybė. Tai didžiuliai darbai, džiaugiuosi, kad jie baigiami.

Jeigu baigiami, tai ar neatsitiks taip, kad Ministerija rudenį liks be darbo?

Turime numatę ir naujų. Tobulinsime mokslinių tyrimų vertinimo ir finansavimo metodikas, teks pasukti galvas, kaip patobulinti studentų kreditavimo sistemą. Nepaminėjau, kad užbaigėme sudėtingą naujų doktorantūros nuostatų kūrimo procesą (nuostatai parengti per nepilnus metus nuo 2001 m. liepos 11 d., kai buvo priimtas pirmas Doktorantūros nuostatų nutarimas).

Doktorantūros komitetai nėra atgyvena

Tai tie patys nuostatai, kurie sukėlė tiek daug mokslo bendruomenės nepasitenkinimo?

Nuostatai iš tiesų sukėlė didelę mokslo bendruomenės įtampą ir priešpriešą. 2001 m. liepos 11 d. Doktorantūros nuostatų nutarimas gal ir buvo neblogas kaip atskaitos taškas. Antra vertus, tai nebuvo Vakarams būdingas dokumentas. Orientuojantis į ES, į demokratinę pilietinę visuomenę reikėtų laikytis ir tos visuomenės tradicijų. Todėl doktorantūros komitetų gražinimas, mano galva, nebuvo blogas dalykas. Juk kalbame ne apie

Nukelta į 19 p.

Nauji LMS Technikos skyriaus premijų laureatai

Lietuvos mokslininkų sąjungos Technikos skyriaus valdyba š. M. birželio 28 d. posėdyje paskyrė premijas savo labiausiai pasižymėjusiems mokslininkams ir mokslo propaguotojams.

Pirmoji premija už mokslo laimėjimus skirta Vilniaus Gedimino technikos universiteto Geodezijos ir kadastro katedros prof. Petru Petroškevičiui, Geodezijos instituto direktoriui. Jis pripažintas geriausiu skyriaus mokslininku 2001 m. – pateikė 6 publikacijas (iš jų dvi bendras su A. Zakarevičiumi).

Straipsnyje *Dangaus kūnų poveikio vertikalei įvertinimas (Geodezija ir kartografija, Vilnius, Technika, T. XXVII, Nr. 2)* autorius įvertina dangaus kūnų poveikį Žemės paviršiaus taško vertikalei kryptiai. Pagrindinis dėmesys skirtas Mėnulio ir Saulės traukai, pateikiama tinkamiausia formulė ir parametrai vertikalei nuokrypiui nustatyti. Įvertinti gali vertikalei krypties pakitimai Lietuvos teritorijoje ir jų įtaka matuojamiems taškų aukščių skirtumams.

Geodezijos uždaviniams spręsti taikomi ir kosminės geodezijos metodai. Pvz., naudojama kosminė radionavigacinė sistema GPS, teikianti galimybę sudaryti įvairių valstybių, žemynų ir pasaulinius geodezinius tinklus. Žemės gravitacijos laukui tirti GPS nelabai tinka. Apie Žemę skriejantys dirbtiniai Žemės palydovai patiria gravitacinius ir kitokius trikdymus. Norint patikimai nustatyti Žemės gravitacijos lauko parametrus, juos reikia tiksliai įvertinti. Beveik parabolinėmis orbitomis skriejantys palydovai patiria didesnį Mėnulio, Saulės ir kitų dangaus kūnų poveikį, kurį svarbu analizuoti. Tenka spręsti ribinį dangaus mechanikos trijų kūnų uždavinį, kuris bendro sprendinio neturi. Išsprendžiamas tik tam tikrais atvejais, dažniausiai tenka sprendinio ieškoti artutiniais metodais, o sprendinys išreiškiamas trigonomet-



Aida Mačerinskienė LMS Technikos skyriaus premiją jaunųjų mokslininkų grupėje įteikia LMS pirmininkas dr. Vyngintas Gontis ir šio skyriaus pirmininkas prof. Jonas Skeivalas

rinėmis eilutėmis. Tai štai P. Petroškevičiaus gautoji dangaus kūno trikdančios funkcijos laipsninė eilutė, kuri išreiškia funkciją palydovo beveik parabolinio judėjimo orbitos elementais. Naują trikdančiosios funkcijos laipsninę eilutę tikslinga naudoti nustatant palydovų, judančių beveik parabolinėmis orbitomis, trikdymus dėl Mėnulio, Saulės bei kitų dangaus kūnų poveikio. Apie tai mokslininko straipsnis žurnale *Geodezija ir kartografija* (T. XXVII, Nr. 4).

Premiją už mokslo populiarinimą žiniasklaidoje pelnę VGTU Kelių katedros vedėjas prof. Alfredas Laurinavičius. Jis pateikė



Apie Lietuvos geodezijos mokslą pasakoja prof. Petras Petroškevičius; greta sėdi prof. Alfredas Laurinavičius

LMS Technikos skyriaus valdybai 13 publikacijų sąrašą. Tai straipsniai, kurie 1999–2001 m. buvo išspausdinti žurnaluose *Gedimino universitetas, Lietuvos keliai, Statyba ir architektūra, Mokslas ir technika* bei *Mokslas ir gyvenimas*. Tose publikacijose publikuojami Kelių katedros mokslininkų darbai, analizuojamas Lietuvos automobilių kelių tinklas, kelių dabartis ir ateitis.

Jaunųjų mokslininkų grupėje

(iki 35 m. amžiaus) šiemet Technikos skyriaus premiją pelnė doktorantė Aida Mačerinskienė. Prieš keletą dienų ji apsigynė mokslų daktaro disertaciją, o premija jai skirta už 2001 m. recenzuojamame leidinyje *Urbanistika ir architektūra* (T. XXV, Nr. 1) paskelbtą straipsnį *Turistų traukos potencialo analizė Lietuvoje naudojant GIS**.

Jaunoji mokslininkė išanalizavo turizmo traukos potencialą ir išnagrinėjo metodiką jam pagrįsti, remdamasi matematine analize ir naujausiomis bei populiariausiomis skaitmeninėmis GIS. Koreliacinės analizės metodais nagrinėjama turizmo traukos potencialo elementų priklausomybė nuo pasirinktų statistinių argumentų. Matematine analize paremti svarbiausi turizmo traukos potencialo elementai nagrinėjami teritoriniu aspektu ir naudojant GIS. Visi koreliacine analize pagrįsti duomenys įrašomi į administracinių vietovių duomenų bazes. Labai greitai galima gauti informacijos pasirinktais aspektais, patvirtinamos turizmo plėtrai palankios teritorijos.

Naujesiems LMS Technikos skyriaus premijų laureatams apdovanojimai buvo įteikti per LMS tarybos posėdį liepos 4 dieną. Laureatai papasakojo apie savo mokslinius tyrinėjimus ir problematiką, atsakė į gausius klausimus.

Margiris Daumantas

*GIS – geografinė informacinė sistema



Prof. Alfredas Laurinavičius premiją pelnę už mokslo populiarinimą žiniasklaidoje



Aida Mačerinskienė šiemet spėjo apsiginti mokslų daktarės disertaciją ir tapti LMS Technikos skyriaus premijos laureate



LIETUVIŲ LITERATŪROS IR TAUTOSAKOS INSTITUTAS

skelbia konkursą į humanitarinių mokslų srities filologijos krypties (04 H) literatūrologijos ir folkloristikos doktorantūrą.

Pretendentai pateikia:
– prašymą Instituto direktoriaus vardu,
– gyvenimo aprašymą,
– magistro kvalifikacinio laipsnio (aukštojo mokslo) diplomo ir jo priedų kopijas,
– dviejų mokslininkų rekomendacijas,
– savo mokslo darbų sąrašą ir jų atspaudus, o jeigu tokių darbų nėra – mokslinį referatą,
– socialinio draudimo pažymėjimo kopiją,
– sveikatos pažymą.

Pretendentas savo iniciatyva gali pateikti papildomus dokumentus, kurie galėtų būti svarbūs atrankos konkurse.

Doktorantūros trukmė – 4 metai.

Studijų pradžia – 2002-10-01.

Dokumentai priimami iki 2002-09-20 Lietuvių literatūros ir tautosakos institute, mokslinio sekretoriaus kab. (Antakalnio g. 6, LT-2055 Vilnius).

Priėmimo komisija dirbs rugsėjo 23–27 d.

Direktorius prof. habil. dr. Algis Kalėda



IŠ PO TADO VRUBLEVSKIO GATVĖS GRINDINIO (1)

Atkelta iš 1 p.

Nuolatinų kompromisų gniaužtuose

ML. Tikriausiai archeologus galima ir pasveikinti: jeigu ne artėjanti Lietuvos valstybės sukaktis, tai nebūtų ir labai retos galimybės patyrinėti, ką ligi šiol slėpė Tado Vrublevskio gatvės grindinys?

Gediminas Gendrenas. Jūs klausiate apie archeologinius tyrimus, tačiau tai pirmiausia yra kelio tiesimas. Archeologiniai tyrimai T. Vrublevskio g. atliekami tik tiek, kiek tiesiogiai siejasi su statyba. Mes galime tik žvalgyti šią teritoriją. Vien T. Vrublevskio g. darbai vyksta 4,5 tūkst. m² plote, kultūrinis sluoksnis čia 2–4 m storio, ties Katedra – dar storesnis. Dabar nukasėme 1,4 m storio kultūrinį sluoksnį. Šis gylis numatytas kelių statybos projekte. Norint atlikti šios teritorijos archeologinius tyrimus neužtektų ir 2–3 metų. Tad mums tenka labai griežtai apsiriboti, ką galime tyrinėti ir ko negalime. Labai svarbus paminklosauginis aspektas. Kadangi tiesiamas kelias, statybininkams numatyti griežti darbų terminai. Mes negalėtume gerai ir nuodugniai iširti kultūrinio sluoksnio, atkastų statinių pamatų ar sienų fragmentų. Juk ir tirdami naikiname, nes iškasame kultūrinį sluoksnį ir jo nebelieka. Tuo tarpu atkastus mūrus ir vertingą kultūrinį sluoksnį rizikuotume sunaikinti. Žemės paviršiumi važinėja sunki kelininkų technika – kranai ir ekskavatoriai, kurie sujaukia įvairialaikius žemės sluoksnius.

ML. Tai archeologai gyvena ir dirba kompromiso sąlygomis, nuolat būtinybės verčiami dirbti vis kitaip negu turėtų būti?

G. Gendrenas. Kartu su statybos atlikti tyrimus sudėtinga. Todėl mūsų darbą reikėtų vadinti žvalgomaisiais tyrimais – šitaip ir formuluoju. Visam šiam plotui nuodugniai iširti reikėtų ne vienerių metų. Mes atkasame tik tai, kas gali būti sunaikinta statybų metu. Darbo sąlygos čia labai sudėtingos. Tai užpilti Vilnios upės ir Vingrių (Kačergos) upelio vagos: jeigu visapusiškai tyrinėtume,

susidurtume ir su gruntiniais vandenimis, kurie yra gana aukštai. Kvalifikuotai atlikti tokius tyrimus reikia tinkamų sąlygų.

Vytautas Urbanavičius. Kompromisų ieškoti būtina, antraip išvis nieko nebūtų įmanoma padaryti. Statybininkams, kelio tiesėjams, mes esame krislas akyje, nuolatiniai trukdymai sparciai dirbti, vykdyti statybos darbų grafikus.

G. Gendrenas. Yra projektas, kurį koreguoti nėra paprasta, nes užima daug laiko. O statybininkams

T. Vrublevskio gatvėje ypatingų problemų su statybininkais ir neturėjome, labai neblogai pavykdavo derinti mūsų darbus. Buvo atkasta (bet tik iš paviršiaus) ir daugiau statinių liekanų, pamatėlių, atidžiau jų netyrinėjome. Žinojome, kad vykdamas tuos darbus viršumi turės važiuoti sunki technika. Todėl tik fiksuojame, kur yra tie pamatėliai, kokiam gylį, kokio laikotarpio galėtų būti paviršius ir pan. Skubėjome užpilti smėliu, nes palikdami ilgesniam tyrimui ne tik turėtume stabdyti gatvės tiesimo dar-



XIX a. kolektorius statyba. Juozapo Čechavičiaus (Jozef Czechowicz, 1819-1888) nuotrauka

skirtas laikas, per kurį jie turi tą gatvę nutiesti, sutvarkyti.

V. Urbanavičius. Bet statybininkai yra lygiai tokie pat piliečiai, kaip ir mes, ir jeigu juos pavyksta sudominti, išaiškinti, kaip ten viskas yra, tai visai kitaip ir jie pradeda žiūrėti.

G. Gendrenas. Todėl dirbdami

bus, bet ir būtų pakenkta tiems pamatėliams.

Kas Vilniui yra Vilnios senvagė

ML. Kaip Jūs patys žiūrėte į šį tyrimų objektą: ar kaip į buvusios Že-

mutinės pilies teritorijos vientiso komplekso dalį, o gal kaip į buvusią Vilnios senvagę, skyrusią pilį nuo miesto?

V. Urbanavičius. Pati teritorija yra labai sudėtinga. Viename buvusios Vilnios vagos krante stovėjo Žemutinė ir Aukštutinė pilies su visais pastatais, o priešingame, kairiajame, krante buvo Radvilų rūmai (kur dabar Lietuvos MA biblioteka bei Raudonojo kryžiaus ligoninė), taip pat ir kiti statiniai. Tiltų gatvės rajone buvo ir vadinamoji „puškarnia“. Viskas čia pat. Žygimanto Augusto laikais „puškarnia“, arklidės ir visi ūkiniai statiniai iš Žemutinės pilies teritorijos buvo iškeldinti ir perkelti anapus Vilnios į miesto teritoriją.

ML. Kaip galėjo atrodyti tie tiltai per Vilnią? Gal senovėje buvo pakeliami? Gal Pilies apgulties metu paprasčiausiai buvo galima sudeginti? Tačiau XVI a., kai senosios gynybinės pilies buvo perstatomos į rezidencijas,

Vilnios pilių gynybinė paskirtis tikriausiai jau buvo praradusi ankstesnę svarbą?

Egidijus Ožalas. Dabar gal ne taip svarbu, kaip ta gynyba XVI a. rūpėjo ar nerūpėjo, bet išties svarbu, kaip visa tai atrodė. Remdamiesi atliktais tyrimais, mes nelabai galime nurodyti net ir buvusių tiltų vietų. Jau nekalbu apie tiltų konstrukciją, ar jie buvo pakeliami, ar kitokie. Mes tik dabar vos vos užkabiname XVIII a., kai kur atsiveria dalis XVI a. Norint atsakyti į Jūsų pateiktą klausimą, reikėtų atlikti pilnus archeologinius tyrimus. Šiandien tokių galimybių neturime.

V. Urbanavičius. Reikėtų skersai iširti buvusį Vilnios slėnį. Slėnis buvo platus, užpelkėjęs, šiandien net nežinome, kurioje vietoje tiksliai ėjo ta pati Vilnios vaga. Nežinome, kokiam gylį skaičiuojant nuo dabartinio žemės paviršiaus buvo Vilnios dugnas.

ML. Ar ne dabar pats patogiausias metas atlikti bent keletą gręžinių, pjūvių, norint nustatyti tikslią senvagės vietą, gylį ir pan.?

V. Urbanavičius. Tai vėlgi laiko ir pinigų klausimas.

ML. Daugiau niekada šitokia galimybė gali nepasikartoti, ir ne tik mūsų kartos žmonėms, bet ir, galimas dalykas, daugelio kitų kartų tyrinėtojams.

E. Ožalas. Su turimomis lėšomis ir mums skirtu laiku bandome padaryti bent tai, kas įmanoma. Padaryti T. Vrublevskio gatvės pjūvį ir išsiaiškinti tikrąją Vilnios senvagės vietą, gylį, koks buvo šlaito tvirtinimas ir pan., reikėtų ne vieno mėnesio. Tai jau visai kitos lėšos ir kitas darbas. Neabejotinai susidurtume ir su gruntiniais vandenimis. Šiandien turime tenkintis kompromisiniu variantu.

G. Gendrenas. Kai kuriuos darbus ir šiomis sąlygomis bandėme daryti. Įsitraukė ir geologas Antanas Pečkaitis. Jis padarė keletą gręžinukų, mėgindamas nustatyti buvusį šios vietovės reljefą. Šlaitas nebuvo lygus. Į Vilnią įtekėjo ne tik Vingrių upelis, bet ir keletas nedidelių upelių iš vakarų pusės. Atlikti gręžinukai mums teikia tokios informacijos. Yra daug uždurpėjusių daubelių, daugybė iškyšuliukų, aukštumėlių, griovų, įlankėlių. Tai tipiška upės delta.

Dabar keliose T. Vrublevskio gatvės vietose esame aptikę įdomių tos buvusios deltos ženklų. Kai kuriose vietose natūralus paviršius – žvyras pasirodo jau 1,7–1,8 cm gylį, o kai kur aptinkame gilių daubų, upelio šlaitų. Vienoje vietoje prakasę sluoksnį iki 4 m gylio tepasiekėme durpes, o prasiveržus grūtiniam vandeniui negalėjome tęsti darbų. Vadinas, tas reljefas buvo labai nelygus, išvogtas lagūnų, daubų ir norint jį tiksliai nustatyti reikėtų nuoseklių geologinių ir archeologinių tyrimų.

V. Urbanavičius. Visa upės vaga



Su rastąja archeologine medžiaga susipažįsta studentė Virginija Skučaitė



Socrates
Erasmus



Erasmus dirigavimo kursai Vilniuje

Vilniuje gegužės 11–21 d. Lietuvos muzikos akademija surengė Europos Bendrijos *Socrates/Erasmus* dirigavimo kursus simfoninio dirigavimo studentams. Juose dalyvavo 16 studentų ir 3 Lietuvos muzikos akademijos partnerinių institucijų profesoriai bei kvietinis dirigentas iš Vokietijos.

Pirmai *Erasmus* dirigavimo kursų programai vadovavo Lietuvos muzikos akademijos Dirigavimo katedros vedėjas prof. JUOZAS DOMARKAS, antrai programai – kvietinis dirigentas iš Vokietijos Peter Gülke, trečiai – Londono karališkojo muzikos koledžo prof. Neil Thomson ir ketvirtai – Vienos universiteto Mozarteum prof. Jorge Rotter.

Tokie kursai – šiuo metu Europoje vienintelė intensyvi simfoninio dirigavimo studijų programa, kur studentų grupėms dėsto žymūs Europos profesoriai dirigantai, o kursų repeticijose ir koncertuose groja profesionalus orkestras – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras.

Kursų pabaigoje studentai buvo vertinami, jiems suteikti keturi europinės kreditų perkėlimo sistemos (ECTS) kreditai. Gegužės 20 ir 21 d. kursus baigę studentai baigiamuosius koncertus Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje dirigavo Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui.

Šio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas, Lietuvos muzikos akademijos Dirigavimo katedros vedėjas prof. Juozas Domarkas su *Mokslo Lietuvos* vyriausiuoju redaktoriumi Gediminu Zemlicku aptaria šių metų *Erasmus* dirigavimo kursų.

Filharmonijos ir Muzikos akademijos ryšiai

Gerbiamasis Profesoriau, tikriausiai šių kursų studentams labai pasisekė: kur dar, kokioje šalyje jie būtų galėję diriguoti geriausiajam valstybės orkestrui?

Pasakyčiau, jog tai jokia Lietuvos labdara. Lietuvos muzikos akademijos ir Lietuvos nacionalinės filharmonijos geranoriškai susitarta bendradarbiauti rengiant *Erasmus* dirigavimo kursus. Gerus ryšius su šia mokykla palaikome nuo seno, nuo neatmenamų laikų – aš jau radau susiklosčiusius prieš 40 metų. Muzikos akademijos (tada konservatorija) kompozitorių diplomantų diplominiai darbai, t. y. muzika, parašyta simfoniniam orkestrui, visada būdavo įrašomi su Nacionaliniu simfoniniu orkestru ir pateikiami Valstybinei egzaminų ko-

misijai vertinti. Dar ir tais laikais, kai orkestras vadinosi Lietuvos filharmonijos orkestru. Tą tradiciją tęsiasi, nors rinkos sąlygomis viskas kainuoja. Jeigu kas užsakytų studentų diplominių darbų įrašą ar perklausą, tai Muzikos akademija turėtų už tai mokėti, iš kažkur susitaupyti lėšų. Suprantama, jog tai neįmanoma. Todėl pagal tradiciją geranoriškai padedame Muzikos akademijai, tuo labiau kad tų baigiančių kompozicijos klasę diplomantų kasmet tėra po kelis.

Be to, nuo seno Nacionalinis orkestras talkindavo iškilmingo diplomų įteikimo studentams vakare, kai Muzikos akademija rengia išleistuvių koncertus. Pastaraisiais metais ši tradicija lyg ir prigeso, bet tokie renginiai vykdavo. Vienas bene ryškiausių bendradarbiavimo renginių – Lietuvos jaunųjų atlikėjų festivalis *Atžalynas*, kurio pirmieji bandymai buvo dar 1975 m. Studentams suteikiama galimybė pagroti su simfoniniu orkestru. Šiuos festivalius rengti paskatino tai, kad mūsų studentams išvykus į tarptautinius konkursus viskas būdavo gražu, kol jie grodavo vieni. Bet atsistoję šalia

Kursų vertė priklauso nuo studentų imlumo

Išeitų, kad Erasmus dirigavimo kursai yra tarsi taša jau prieš tai buvusių tam tikrų renginių, skirtų akademiniam jaunimui?

Mums patiems *Erasmus* dirigavimo kursai būtų sunku rengti, bet štai tam renginiui lėšų skyrė Briuselis. Tais pinigais apmokėta už Filharmonijos salės nuomą, tarnybų darbą ir pan. Užsieniečiams dėstytojams apmoka tos muzikos mokyklos, iš kurių jie į Vilnių atvyksta. Visi lieka patenkinti, nes mūsų orkestro koncertinis sezonas baigiasi, salė laisva, o muzikantams papildomai sumokama už sunkų ir alinantį darbą. *Erasmus* kursų dalyviams gerai, kad viskas atliekama profesionaliai: puiki salė ir akustika, puikus orkestras, su kuriuo studentas gali dirbti, kiek jam numatyta. Beje, juk tuos kursus galėtume ir kukliau rengti: suburti pusiau studentišką orkestrėlį, studentams ir taip būtų gerai. Bet dabar jie gali atsistoti prieš tokį orkestrą ir jam vadovauti, koks jiems toli gražu dar negreitai pasitaikys.

Ar šie kursai pateisina viltis, kurias į juos deda Europos Bendrijos muziki-

tams. Nauda visa da priklauso nuo jų imlumo. Jeigu studentas imlus, tai ir kursuose gaus naudos. Pavyzdžiui, vienas vaikas, dalyva- vęs anksčiau vykusiuose *Erasmus* dirigavimo kursuose, jau kitais metais atvyko tobulintis pas prof. Joną Aleksą, nes jam patiko su profesoriumi dirbti.

Praėjusiais metais į Vilnių buvo atvykęs studentas iš Vienos muzikos akademijos – serbas Aleksandras Markovičius. Jis vienintelis per visus šiuos trejus metus buvo pakviestas dalyvauti Lietuvos filharmonijos sezo-



Lietuvos muzikos akademijos Dirigavimo katedros vedėjas, Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas prof. Juozas Domarkas



Erasmus dirigavimo kursų Vilniuje dalyviai turėjo galimybę diriguoti Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui

simfoninio orkestro pasimesdavo ir pasirodydavo blogiau negu sugėba. Todėl ir suteikėme progą geriausiems studentams pagroti su simfoniniu orkestru, kad nuvykę į Čekiją ar Olandiją jau būtų šioje srityje „pasikaustę“. Nuo to ir prasidėjo ir festivalis *Atžalynas*, rengiamas kiekvieną pavasarį. Šis festivalis į artisto gyvenimą pastūmėjo ne vieną šiandien žinomą Lietuvos muzikantą, dainininką, dirigentą.

Užtenka kartą pagroti su simfoniniu orkestru, kad galėtum jį pajusti? Atleiskite, bet sunku patikėti.

Bet tai jau daug geriau negu nieko, negu apskritai pirmą kartą išieiti. Tegu geriau jaunas solistas „susimauna“ tada, kai jo niekas neteisina, o ne tarptautiniame konkurse.

nės kultūros ateitimi susirūpinę kad ir Erasmus kursų organizatoriai?

Niekuomet nė vienas jokios specialybės renginys negali pateisinti visų lūkesčių. Ir apskritai ką galima pasiekti 10 dienų dirbant su jaunu dirigentu? Bet kuriuo atveju labai mažai. Būna mokytojų tobulinimosi kursai, bet kas man pasakys, kiek mokytojų per 10 dienų galima „nutobulinti“? Jeigu žmogui nieko nedavė 6 studijų metai, tai kaip jį „patobulinsi“? Na, supažindinsi su nauju įstatymu, reikalavimu, potvarkiu.

Bet gal nereikėtų, gerbiamasis maestro, šitaip sumenkinti įvairių kursų vertės. Tuo labiau kad Erasmus dirigavimo kursuose dėsto puikūs savo dalyko žinovai.

Štai čia ir yra antroji medalio pusė: kokią naudą kursai duoda studen-

no koncerte kaip dirigentas. Jis padarė gerą įspūdį publikai ir orkestrui, tad lapkričio pradžioje mes jį pamatysime Vilniuje.

Šių metų kursų dalyvis iš Taivano Ching-Ming Lu, kuris šiuo metu studijuoja Vienos muzikos ir vaizduojamojo meno universitete, pasiprašė jį priimti pagal *Erasmus* mainų programą ir mano vadovaujamą klasę Lietuvos MA. Tai vis *Erasmus* dirigavimo kursų rezultatas. Vadinasi, kursai gali teikti naudos.

Geranoriškas maestro kritiškumas

Kaip jūs, gerbiamasis maestro, vertinate šių metų kursų dalyvius? Ko ateityje galima iš jų laukti?

Dirigavimo, kaip ir vokalo, moky-

mas yra tamsus miškas. Šitaip sako šios srities profesionalai. Visi čia nusimano, patarinėja, kritikuoja, bet patys dažnai nesugeba nieko protingo pasakyti.

Kaip ir kalbant apie futbolą: visi žino, kaip įmušti įvartį, bet tik kai stebi televizoriaus ekrane.

Šiais laikais madinga: jeigu autoritetą įgijo grodamas smuiku, violončele ar fortepijonu, tai būtinai turi diriguoti. Beje, dirigavimas reikalauja lygiai tokios pat rimtos mokyklos kaip ir fortepijonas, kad jo paslaptis reikia studijuoti. Juk ne be reikalo studentus mokome po 6–7 metus, kad šio to išmokyti, nes tikroji dirigavimo mokykla yra pats gyvenimas. Dirigentas gali išmokyti dirbti su orkestru tik tada, kai jis atsistoja prieš orkestrą. Štai vienas iš tokių kursų, kaip *Erasmus*, privalumas. Nors tas darbas su orkestru ir nėra ilgalaikis, bet studentas bent jau priartėja prie tikrojo darbo. Tegu tai bus po 20–30 min. per dieną, bet vis šis tas.

Kiekvienas dirigentas žino, kaip tai sunku, kai ateini į kolektyvą, kur daug svetimų žmonių, visi į tave žiūri. Reikia visko: žinių, sumanumo ir diplomatijos, logikos ir psichologijos.

Erasmus kursuose jau ne šiaip studentai, bet gerokai pažengę būsimieji dirigantai.

Neskubėkite. Būna pažengę, bet ir apgadinti, rengti ir iki galo neparengti. Taip daugiausia ir būna. Kas siunčiamas ir įvairius kursus? Pagal eilės tvarkos atranką: *Tu dar nevažiuo į Londoną ar Vieną? Tai važiok... Vilniuje Erasmus kursai – gali važiuoti? Tai kraukis la-gaminą.* Dažniausiai taip iš muzikos akademijų ir universitetų atrenkama į kursus. Tai nereiškia, kad nepasitaiko ir geresnių studentų.



Įkvėpimo pagautas Pit Uhden iš Felix'o Mendelssohno-Bartholdy aukštosios muzikos ir teatro mokyklos, Leipcigo



Zalcburgo Mozarteum universiteto studentas In Wooock Park diriguoja A. Coplando simfoniją Apalačų pavasaris

Tai muzikos ateitis

Kai baigiamajame koncerte žiūriu į tuos jaunuolius, tai man kyla visai kitos mintys ir asociacijos. Matau Europos muzikinės kultūros ateitį. Gal perdėtas vertinimas? Bet kad labai geranoriškai žiūri ir vertina publika, taip pat ir patys orkestro muzikantai. Iš jų reakcijos dažnai matyti, kad jie vertina, palaiko, o kartais ir šiek tiek ironiškai žvelgia į jaunąjį dirigentą.

Orkestras jaunųjų atžvilgiu paprastai nusiteikęs labai geranoriškai. Muzikantai žino, su kuo dirba, patenkinti, kad jiems už kursus sumokėta, todėl gali sau leisti malonumą šiek tiek pažaisti. Kasdienybė nuobodoka, tai kodėl nepažaisti.

Tačiau aš turiu vertinti iš profesionalo, mokytojo pozicijos. Matau iki galo neišmokytus, kai kuriuos ir apgadintus jaunuolius. Net mano programoje buvusį jau minėtą Ching-Ming Lu teko taisyti, nors jis ir atvažiavo iš Vienos.

Ar per tą dešimtį dienų mėginamas taisyti, ką studentas įgijo per 3–5 studijų metus, jo visai neišmušate iš pusiausvyros?

Man gerai žinomas šis pavojus: ne-

galime per daug reikalauti iš studento, nes galima ir visai „sugriauti“. Galia tik nuvalyti dulkes, bet viso produkto perdaryti negaliu. Ir žaloti žmogaus nevalia – pedagogai tą supranta.

Buvo įdomių atlikėjų

Kuriuos šių metų studentus, kursų dalyvius, išskirtumėte?

Turėjome vieną kitą neblogą studentą. Štai labai nebloga estų dirigentė Lilyan Kaiv iš Estijos muzikos akademijos. Ji dirigavo *Adagietto* iš Gustavo Malerio simfonijos Nr. 5 *cis-moll*. Tai viena įdomesnių dirigentų: labiau išreikštas savas požiūris į diriguojamą muziką. Jos atliktas *Adagietto* lyriškesnis, šiltesnis, neegzaltuotas. Ji santūri, kaip ir visi šiauriečiai, be reikalo nesidrasko. *Erasmus* kursuose L. Kaiv tobulinosi prof. Neilo Thomsono kurse.

Norėčiau paminėti ir Rebeką Miller iš Londono karališkojo muzikos koledžo. Ji dirigavo Finalą *Allegro vivace* iš L. van Bethoveno Simfonijos Nr. 8 *F-dur*. Gal jos technika ir nėra tobula, bet pasižymi dideliu temperamentingumu, labai užsispyrusi, atkakliai siekia savo tikslo.

Antrąjį baigiamojo koncerto vakarą neblogai atrodė Danijos karališkosios muzikos akademijos studentas Casper Schreiber, dirigavęs Richardo Vagnerio *Zygfrydo idiliją*. Tai gana santūrus, gero muzikinio skonio atlikėjas. Vilniuje jis tobulinosi pas prof. Jorge Rotter.

Muzikos dainuoti nereikėtų

Kaip vertinate Pito Uhdeno atliekamą G. Malerio Adagietto iš Simfonijos Nr. 5 cis-moll? Šis Felixo Mendelssohno-Bartholdy aukštosios muzikos ir teatro mokyklos Leipcige (Vokietija) studentas dirigavo antrąjį vakarą.

Perklaudydamas atlikimo įrašą pamačiau, kad jaunas dirigentas dainuoja muziką, kurią diriguoja. Tai blogas ženklas. Dainuojantis neklauso, kas yra šalia jo melodijos. Jis dainuoja monomuziką: jeigu mikrofone galima išskirti dirigento balsą, tai ir pirmųjų puštų muzikantai girdės.

Argi muzikos, orkestro ir dirigento vienovė klausytojui ir žiūrovui neteikia didžiausio pasitenkinimo?

Dėl to ir einame į koncertą.

Gal sulauksime gero dirigento

Dar nieko netarėte apie lietuvių kursų dalyvių Dainių Povilionį, Lietuvos muzikos akademijos, t. y. ir Jūsų, auklėtinį. Kursuose jam vadovavo prof. Peter Gülke.

Taip, Dainius prof. P. Gülke patiko. Baigiamajame koncerte jam buvo leista diriguoti L. van Bethoveno Uvertiūrą *Coriolan*. Ir jis tai padarė gana gerai. Kiti gavo diriguoti paprastesnius, lengvesnius kūrinius. Iš D. Povilionio galima sulaukti gero dirigento. Jis dar tik antrakursis, tiesa, baigęs chorvedybos magistrantūrą. Į simfoninį dirigavimą priimami – pageidautina – turintys muzikinį kitos specialybės išsilavinimą. Antraip tiesiog neįmanoma spėti – tokia didžiulė studijų apkrova.

Dar keletą gerų žodžių norėčiau pasakyti ir apie jau minėtą tai vanietį iš Vienos Ching-Ming Lu. Tai tipiškas Rytų šalies dirigentas. Jie yra nepaprastai imlūs, labai darbštūs, smalsūs ir iš jų išeina geri muzikantai. Ypač tuo pasižymi Japonijos atstovai, kuriems pavyksta integruotis į Europos ir Amerikos kultūrą. Būdami ambicingi jie pasiekia gerų rezultatų. Tai paprastai puikūs atlikėjai, interpretatoriai.

Bus daugiau

Š. m. liepos 12 d., eidamas 74-uosius metus, po sunkios ligos mirė profesorius habilituotas daktaras JUOZAS VAITKEVIČIUS



Juozas Vaitkevičius gimė 1928 m. rugsėjo 29 d. Gudelių kaime, Alytaus apskrityje. Baigęs pradinę mokyklą ketverius metus piemenavo. 1942–1945 m. mokėsi Alytaus amatų mokykloje. 1947–1951 m. studijavo Alytaus mokytojų seminarijoje. Nuo 1951 m. – Vilniaus pedagoginio instituto pedagogikos ir psichologijos specialybės studentas. 1955 m. su pagyrimu jį baigęs buvo paliktas dirbti dėstytoju. 1958–1961 m. – Leningrado pedagoginio instituto (Sankt Peterburgo A. Gercono pedagoginio universiteto) aspirantas. Ten jis subrendo kaip mokslininkas, atlikęs nuodugnius tyrimus parašė mokslinį darbą, kurį 1962 m. sėkmingai apgynė kaip kandidato disertaciją. 1961–1967 m. Vilniaus pedagoginio instituto dėstytojas, docentas (1965 m.). Turintis nemažą pedagoginio ir mokslinio darbo patirtį J. Vaitkevičius 1967 m. paskiriamas Šiaulių pedagoginio instituto rektoriumi. 1972 m. jį apgynė pedagogikos mokslų daktaro (habilituoto daktaro) disertaciją. 1974 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. 1975 m. J. Vaitkevičius paskiriamas Pedagogikos mokslinio tyrimo instituto direktoriumi ir grįžo į Vilnių. 1980 m. pakviestas eiti Vilniaus universiteto Pedagogikos katedros profesoriaus pareigas. 1986 m. išrinktas šios katedros vedėju. Nuo 1993 m. Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius.

Profesoriaus Juozo Vaitkevičiaus mokslinės metodinės veiklos rezultatas – vertingos monografijos, vadovėliai aukštajai mokyklai, per 200 mokslinių publikacijų.

J. Vaitkevičiaus vadovaujami 30 doktorantų parengė ir sėkmingai apgynė socialinių mokslų (edukologija) daktaro disertacijas.

Lietuvos valstybės atkūrimo 80-ųjų metinių proga už nuopelnus Lietuvos mokslui ir švietimui profesorius Juozas Vaitkevičius apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

Profesoriaus Juozo Vaitkevičiaus mirtis – ne tik neapsakomas skausmas jo šeimai ir artimiesiems, bet ir didžiulė netektis visiems šalies pedagogams. Guodžia tik tai, kad lieka jo parašytos knygos, straipsniai, atrastos tiesos, o trisdešimt profesoriaus išaugintų mokslininkų gebės tęsti savo Mokytojo pradėtus darbus. Šviesus šios iškilios asmenybės atminimas ilgam teišliks jį pažinojusiųjų atmintyje.

*Vilniaus pedagoginio universiteto Rektoratas
Pedagogikos ir psichologijos fakultetas*

Mirus Vilniaus pedagoginio universiteto Profesoriumi Juozui Vaitkevičiui šeimai ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia Vytauto Didžiojo universiteto Edukologijos katedros kolegos.

Visada prisiminsime profesorių Juozą Vaitkevičių, mielą mūsų autorį, taurią asmenybę. Liūdime kartu su visais, kuriems brangus profesoriaus atminimas.

Mokslo Lietuvos redakcija

Dėl publikacijos Klaipėdos universiteto vadovybė reikalauja viešo atsiprašymo (ML 2002-05-23 Nr. 10)

Keistai atrodo ši publikacija, kurios pavadinime suformuluotasis sprendimas grindžiamas skelbiamomis tikrovės neatitinkančiomis žiniomis. Pavyzdžiui, teigiama, kad pareiškimai dėl teisiųjų ir tarnybinių pažeidimų nepagrįsti, o iš tikrųjų švietimo ir mokslo ministro 2002-01-29 sudarytos komisijos teisiniams ir tarnybiniams pažeidimams Klaipėdos universitete įvertinti protokole konstatuota: *Pripažinti... dėstytojų pareiškimus dėl teisiųjų ir tarnybinių pažeidimų Klaipėdos universitete pagrįstus tikrai iš dalies* (o „dalis“ tokia, kad visi Komisijos tikrintieji atvejai pripažinti pažeidimais, abejotinais veiksmais ar aplaidžiu neveikimu; ypač pabrėžtinai komisijos konstatavimas, kad rektorius prof.

S. Vaitekūno kadencijos pratęsimas prieštarauja Aukštojo mokslo įstatymui). Publikacijoje bandoma teisingai, kad Klaipėdos universiteto statuto neatitikimas Aukštojo mokslo įstatymui neva susijęs su šio įstatymo pataisomis, o iš tikrųjų visi mūsų nurodytieji ir Komisijos pripažintieji esminiai statuto trūkumai atsirado ne dėl įstatymo taisymo. Ir dėl aukščiau nurodytųjų, ir dėl kitų neteisingų publikacijos teiginių apgailestaujame, kad asmenys, pasiūšę kalbėti Klaipėdos universiteto vadovybės vardu, bando klaidinti Mokslo Lietuvos skaitytojus.

*Prof. habil. dr. S. Kudarauskas
Doc. dr. A. Garalis
Doc. dr. A. Olšauskas*



Profesorių Jorge Rotter po baigiamojo koncerto sveikina jo studentai, Erasmus dirigavimo kursų dalyviai

Kazachų ekslibrisas – tolimos šalies kultūros pasiuntinys

Apie Kazachstano dailininkų Marzijos Žaksygarinos ir Anuaro Otegeno-Tana ekslibrisų parodą Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje

Atkelta iš 1 p.

Tiltas tarp širdžių

Renginį įžangos žodžiu pradėjęs Lietuvos MA bibliotekos direktorius

daug reikšmingų pokyčių, tačiau vargu ar per tą laiką geriau vieni kitus pažinome – veikiau priešingai. Ši paroda ir padės Lietuvos žmonėms geriau pažinti kazachų tautos savitumą ir kultūrą. Laiknasis reikalų patikėtinis Lietuvoje pabrėžė žmogiškųjų santykių svarbą, o dailininkų, kultūros žmonių bendravimas kaip tik tuos santykius ir padeda užmegzti bei stiprinti.

Iš tikrųjų tokios parodos yra gana retas reiškinys mūsų kultūriname gyvenime, – pastebėjo Lietuvos MA viceprezidentas akad. Algirdas Gaižutis. Kai gyvenome sunkiai apibrėžiamos brolijos sąlygomis, daugiau bendravome ir geriau pažinojome vieni kitus. Dabar kiekviena šalis turi savo orientaciją ir siekinius, tad respublikos, su kuriomis seniau palaikėme glaudžius ryšius, dabar tarsi nutolo nuo mūsų. Lietuva orientuojasi į ES ir NATO, Kazachstanas taip pat turi savo politinius, ekonominius ir kultūrinius prioritetus. Štai kodėl ši žymių kazachų dailininkų paroda, pasak A. Gaižučio, yra tegu ir nedidelis, bet vis dėlto tiltas, jungiantis protingas ir jautrias širdis, gerai vieni kitus suprantančius žmones.

Pasaulis nedidelėje erdvėje

Ekslibriso žanrą meno istorikas A. Gaižutis įvardijo kaip labai poetišką, žavų ir netgi mįšlingą. Tokioje nedidelėje erdvėje, koks yra ekslibrisas, sutelpta nepaprastai daug, jeigu ta erdvė didelio meistro rankos meniškai sutvarkyta. Ekslibriso erdvėje telpa ir gili tradicijos, kurių daug susikaupę kiekvienoje kultūroje. Nors Europos šalių ekslibrisas turi gilesnes tradicijas už kai kurias Rytų kultūras, bet šis knygos ženklas saugo labai daug ir svarbios informacijos apie kultūros lygmenį, istorijos laikotarpį, bibliotekas ar pavienius knygų rinkėjus ir kolekcininkus bei asmeninių bibliotekų kaupėjus.

Todėl lietuviams, tęsė mintį A. Gaižutis, bus labai pravartu ir įdomu susipažinti su dviejų žymių Kazachstano dailininkų kūryba, kiekvieno iš jų savitu kūrybos braižu, stilistinėmis ypatybėmis. Nuščiuvus parodos atidarymo šurmuliui tie ekslibrisai prabilo mus savo nepakartojama menine kalba, ko gero, sukels estetišką nuostabą. Labai puiku, toliau plėtojo mintį akademikas, kad toli viena nuo

kitos esančios šalys dvasinėje plotmėje artėja, gerbia viena kitą.

Lietuvos dailininkų sąjungos Grafikos sekcijos pirmininkė Ramunė Vėliuvienė priminė labai gilią ekslibriso tradicijas Lietuvos dailėje. Turime nemažai ryškių asmenybių, dailininkų grafikų, kurie sukūrė labai įsimintinų ekslibrisų. Ir nors gerb. R. Vėliuvienė trumpoje prakalboje nevardijo konkrečių pavardžių, bet kaip čia nepaminėti, kad seniausi Lietuvos ekslibrisai sietini su Žygimanto Senojo (1518 m.) ir Žygimanto Augusto bibliotekų knygomis, Lucsko, vėliau (nuo 1536 m.) Vilniaus vyskupo kunigaikščio Povilo Alšėniškio, kunigaikščio J. P. Sapiegos ir kitų didikų knygų rinkiniais. Puikių ekslibrisų yra sukūręs M. K. Čiurlionis, M. Dobužinskis, P. Galaunė, P. Rimša, K. Šimonis ir daugelis kitų žymiausių dailininkų. Tikrais šio žanro klasikais tapo V. Kisarauskas, A. Kmieliauskas, P. Repšys, S. Eidrigėvičius, R. Gibavičius – dar ilgai būtų galima vardyti.

Pasak R. Vėliuvienės, ekslibrisas yra labai informatyvus būdas atskleisti kultūros kontekstą, nes jame įamžinami žymūs žmonės, miestai, įvykiai... Tai ir labai demokratiška meno rūšis, kuri gausiai tираzuojama, platinama tarp kolekcininkų, knygos ir meno mylėtojų. Ekslibrisais keičiasi dailininkai, o kartu su knygomis – ir bibliotekos. Mažasis grafikos kūrinys tampa kultūros pasiuntiniu, menine bendravimo priemone, įkvėpimo šaltiniu menininkams, kuriems svarbu keistis idėjomis, kūrybiniais atradimais.

Šitai patvirtino ir Lietuvos ekslibrisininkų klubo pirmininkas dailininkas Alfonsas Čepauskas, kuris



Šis Andrzejaus Znamirovskio ekslibrisas, atspindintis kazachų tautos dvasią, buvo eksponuotas Lietuvos MA bibliotekoje

praėjusiais metais dalyvavo Aktiubinske (dabar Aktobė) vykusioje tarptautinėje parodoje, ta-

matininkų gaminiai, įvairiausi buitės daiktai. Kadangi kazachų dailininkai savo pirmąjį ekslibrisų parodas su-

Marzija Žaksygarina (Kazachija)

Dailininkė Marzija Žaksygarina gimė 1961 m. Aktiubinsko srityje. 1993 m. baigė Almatos valst. Abajaus universiteto Dailės-grafikos fakultetą. Aktiubinsko Kudaibergeno Žubanovo universitete dėsto vaizduojamąjį meną ir braižybą. Valst. Sankt Peterburgo kultūros ir meno universiteto doktorantė. Kazachijos dailininkų sąjungos narė, Aktobės miesto garbės pilietė, tarptautinių ekslibriso parodų organizatorė, Aktobės ekslibriso centro *Tanba* pirmininkė. Nuo 1994 m. dalyvavo apie 100 ekslibriso parodų. Apdovanota medaliais ir diplomais Lenkijoje, Rumunijoje ir keletą kartų Kazachijoje. Parašė straipsnių ir 1996 m. knygą *Aktiubinsko ekslibrisas*.

po laureatu, o svarbiausia, kad jam pavyko į Lietuvą su paroda prisivilioti žymius kazachų dailininkus. Mūsų šalims tai labai reikšmingas įvykis.

Танба

Tamga ar tamba?

Jeigu kas yra skaitęs istorinius kazachų romanus ar veikalus apie senus šios tautos gyvavimo laikus, tai būtinai bus sutikęs žodį *tamga*. Ši sąvoka reiškia *ženklą*, tiksliau – kazachų giminių ženklą. Juo senovėje buvo žymimi būstai, gyvulių bandos,

nės ženklai *tamga*? Svečias ne iš karto suprato klausimą ir teko pakartoti. Pasirodo, patys kazachai šį žodį ištaria kiek kitaip: jie taria *tanba* (танба), kur *n* garsas tariamas per nosį. Ši sąvoka į rusų kalbą verstone knygoje tapo *tamga*, ieškant panašiai skambančio atitiktens. Beje, jei jau pradėjome apie tarimo problemą, tai ir paties Anuaro vardą tiksliau būtų tarti *Enuaras*, o Marzijos – *Merzija*. Tačiau parodoje jų vardai buvo užrašyti verčiant iš rusų kalbos, tad laikysimės tokios transkripcijos.

Ligi šiol kazachai išsągautojo prierašumą seniesiems giminių ženklu, nors buvo labai nelengva. Sovietmečiu tai buvo draudžiamas užsiėmimas – domėtis feodoline praeitimi, lygiai kaip ir Lietuvoje, atsime name, buvo imtasi sankcijų už per didelį domėjimąsi senaisiais miestų ir giminių herbais. Išsiskynusios tradicijos iš tautos atminties nepavyko išrauti. Dailininkas Anuaras tvirtina, kad kiekvienas save gerbiantis kazachas turi žinoti bent septynias savo protėvių kartas, priešingu atveju pats esi žmogus be vardo ir giminės. Pats Anuaras tvirtino žinąs ir atsime naš savo protėvius nuo XV amžiaus.

Nieko nuostabaus, kad ir dailininko kūryboje matome praeities ženklų, ornamentų, gamtos, žvėrių, paukščių, žirgo motyvų. Aptiksime ir kazachų etninių motyvų – jurty, drabužių, papuošalų, kurie kuriamą meninį vaizdą praturtina šiai tautai būdingais simboliais. Skirtingai nuo daugelio žemdirbių tautų, kurių ornamentika sietina su gamtos ir žemdirbystės ciklo simbolika, kazachų tautiniai ornamentai turi savo pavadinimus: *kupranugario pėda*, *gyvatės galva*, *avino ragai* ir pan. Senųjų epochų dvasia ligi šiol išlikusi dolmenuose, menhiruose ir kurganuose, kurie sukurti dar prieš mūsų erą. Anuaras Otegen-Tana savo kūryboje tarsi bendrautų su įvairių epochų ženklais. Jo ekslibrisuose galima rasti dolmeną ir runas, arabiškų rašmenų pavyzdį, kazachišką įrašą ir lotynišką tekstą. Iš šių elementų



Lietuvos bičiuliai Kazachstano dailininkai iš Aktobės miesto vyras ir žmona Anuaras Otegenas-Tana ir Marzija Žaksygarina



М. Жаксыгарина

Tokį M. K. Čiurlionį mato Kazachstano dailininkė Marzija Žaksygarina

dr. Juozas Marcinkevičius visiems susirinkusiems priminė, jog ekslibriso atsiradimas siekia žilą senovę ir yra susijęs su knygų žymėjimu ir puošimu. Ši meno rūšis pasaulyje plačiai paplitusi ir puošia ne tik turtingas dailės kūrinių kolekcijas, bet ir didžiųjų bibliotekų vertingiausias knygų rinkinius. Vadinasi, dailininkai visais laikais labai aktyviai dalyvavo knygų leidyboje, rūpino si knygų išvaizda ir meniškumu. Įžymių Kazachstano dailininkų Marzijos Žaksygarinos ir jos vyro Anuaro Otegeno-Tana ekslibrisai, J. Marcinkevičiaus tvirtinimu, padės šiuo menu besidomintiems geriau pažinti šių dailininkų kūrybą ir prisidės stiprinant Kazachstaną ir Lietuvos ryšius.

Kazachstano Respublikos laikinasis reikalų patikėtinis Bulatas Imanbajevs pirmiausia padėkojo parodos organizatoriams – Lietuvos MA bibliotekai bei Lietuvos ekslibrisininkų klubo pirmininkui dailininkui Alfonsui Čepauskui. Per pastarąjį dešimtmetį, kai Kazachstanas ir Lietuva palaikė diplomatinius ryšius, abiejose šalyse įvyko



EXLIBRIS.DAUKŠOS«POSTILEI»-400

Marzijos Žaksygarinos ekslibrisas, sukurtas

Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai



Atidarant kazachų dailininkų parodą Lietuvos MA bibliotekoje prakalbą tarė Lietuvos MA viceprezidentas akad. Algirdas Gaižutis (trečias iš dešinės)

dailininkas formuoja savo meninį pasaulį, nesibodėdamas ir naujomis stilistinėmis bei plastinėmis priemonėmis. Jo estampai dinamiški, vyriškai energingi, stambaus piešinio.

Liepos 20 d. dailininkas Anuaras Otegen-Tana pasitiks savo 60-metį. Malonu, kad jo kūrybinėje biografijoje nuo šiol bus žymimas ir Lietuvos vardas, kur dailininkas surengė savo pirmąją parodą.

Kuria, o kartu rašo disertaciją

Dailininkė Marzija Žaksygarina meistriškai naudoja lino raižinių techniką. Jos kūryboje labai ryškus etnografiškumas, apstu senųjų papročių ir tradicijų dvelksmo. Žiūrint į jos ekslibrisus visai nesunku pasijusti žaismingos ir linksmos fejerijos dalyviu. Neretai sutinkami ir tradiciniai simboliniai įvaizdžiai: paukštis, žirgas, gėlė, muzikos instrumentas.

Dailininkė jau spėjo dalyvauti maždaug 100 ekslibriso parodų, diplomais ir medaliais buvo apdovanojama Lenkijoje, Rumunijoje bei kelerą kartų Kazachstane. Jos įvairiapusiškumą rodo ir tai, jog dailininkė nesibodi plunksnos, rašo į spau-

dą straipsnius, o 1996 m. išleido knygą *Aktiubinsko ekslibrisas*. Beje, šią knygą kartu su Aktobėje (1998 m. mieste gyveno per 250 tūkst. gyven-tojų) vykusią tarptautinių parodų katalogais dailininkė padovanojo Lietuvos mokslų akademijos, Vilniaus universiteto bei Lietuvos nacionalinei M. Mažvydo bibliotekoms. Dailininkė yra tarptautinių ekslibriso parodų organizatorė, Aktobėje vadovauja ekslibriso centrui *Tanba*. Be to, ji dėsto Aktobės Kudaiberge-no Žubanovo universitete, yra

įgyti ir šios koncepcijos šalininkų. Aišku, turime paminėti, jog ši dailininkė savo gimtinėje yra ne tik gerbiama, bet ir paskelbta Aktobės miesto garbės piliete.

M. K. Čiurlionis taip pat vedė į Lietuvą

Į Lietuvą Marzija ir Anuaras atvyko pirmą kartą, bet mūsų šalis dailininkams nebuvo kraštas už septynių jūrų. Jie domisi pasauliu, tad ir Lietuvą jau pažinojo iš literatūros ir, žinoma, iš lietuvių dailininkų kūrybos. *Jau vien tik M. K. Čiurlionis – didžiausias dailininkas ir kompozitorius – ko vertas! Čiurlionio dėka Lietuvą*

amylome, – per parodos atidarymą kalbėjo

Anuaras Otegen-Tana. – Taigi jūs ir seniau mums buvote pažįstami – savo senovės paminklų, menininkų dėka, kuriuos pažinome iš knygų. Mes jums nepažįstami, todėl dabar atėjome – kad pažiūrėtumėte į mūsų meną.

Beje, savo prakalbą Anuaras pradėjo kazachiškai norėdamas,

Anuaras Otegenas-Tana (Kazachija)

Dailininkas Anuaras Otegenas-Tana gimė Aktiubinsko srityje 1942 m. liepos 20 d. 1972 m. baigė Nižnij-Tagilo valst. pedagoginio instituto Dailės – grafikos fakultetą. Nuo 1976 m. Dailininkų sąjungos narys. Ekslibrisus lino raižymo ir oforto technika kuria nuo 1965 m. ir turi jų sukūręs per 250. Daugelio tarptautinių parodų dalyvis. Apdovanotas Lenkijoje: Krokovoje 2001 m. ir Kotovicuose 2002 m. Gyvena Aktobėje.

Sankt Peterburgo valstybinio kultūros ir meno universiteto doktorantė ir rašo disertaciją apie Kazachstano ekslibriso istoriją. Disertacijoje mėgina parodyti, kad senieji kazachų gimi-nių ženklai *tamga* (tanba) darė neabejotiną ir svarbią įtaką ir šiuolaikiniam kazachų ekslibrisui. Toks teiginys Sankt Peterburgo mokslininkams buvo gana netikėtas, tačiau Marzijai Žaksygarinai, regis, pavyko



Parodoje grožėjomės tolimos Rytų šalies istorijos ir kultūros atspindžiais

kad lietuviai išgirstų jo senos ir savaip įdomios kalbos garsus. Pagyrė ir gražiąją lietuvių kalbą, kurią girdi per radiją, televiziją, dabar ir iš žmonių lūpų. Marzija tvirtino jau išmokusi dešimtį lietuviškų žodžių. Tai labai mažai, kad žmonės suprastų vienas kitą, tačiau menas ir nuostabus tuo, kad jo kalba suprantama visiems nepriklausomai nuo to, kokias kalbas žmogus moka.

Kazachų dailininkų ekslibrisuose yra nemaža lietuviškos tematikos kūrinų. Tai ir M. K. Čiurlioniui, Nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai, Kryžių kalno brolių vienuolyno bibliotekai, Vytautui Landsbergiui skirti ekslibrisai. Žiūri į tuos kūrinius ir svoki, koks vientisas mūsų

pasaulis ir kaip glaudžiai susipina, atrodytų, tolimiausių kultūrų ženklai, vardai, simboliai. Rytų šalies įvaizdžiai ir Vakarų pasaulio šventovės, rūmai, pilys – meninė vaizduotė kuria vientisą pasaulį iš įvairių kultūrų, skirtingų civilizacijų elementų. Tai visiškai natūralu ir savaime suprantama.

Gana daug kazachų dailininkų ekslibrisų skirta Lenkijoje gyvenantiems asmenims. Kai žinai, kad abu menininkai yra dažni Lenkijoje ir kitose šalyse vykstančių parodų dalyviai, turi daug draugų įvairiuose kraštuose, nuolat dalyvauja tarptautiniuose konkursuose, tai šitai nebestebina. Po kelionės į Lietuvą, galime neabejoti, jų kūryboje atsiras naujų temų.



Dailininko Anuaras Otegenas-Tana ekslibrisų ekspozicija Lietuvos MA bibliotekoje



Kazachstano dailininkai Lietuvos MA bibliotekos direktoriui dr. Juozui Marcinkevičiui įteikia knygą Aktiubinsko ekslibrisas



Parodą atidarant visus džiugino žemaičių folkloro ansamblis Tyklė

Lietuvos pirmajai valstybinei džiovos sanatorijai Varėnoje 75-eri (3)

Pabaiga. Pradžia Nr. 12 ir 13

Doc. dr. Gražina Jaronienė

1927-08-01 Varėnoje įsteigta pirmoji Lietuvos valstybinė džiovos sanatorija. Jos organizatorius karo gydytojas Albinas Grigaitis kūrybingai sprendė aktualiausias to meto šalies problemas: nedelsdamas ir neieškodamas lėšų statyboms, džiovos sanatoriją įkūrė Varėnos Glūko miške išlikusiuose carinės armijos lagerių pastatuose. Darbui sanatorijoje subūrė personalą iš vietinių gyventojų, šitai sprenddamas dalies šios pasienio vietovės žmonių pragyvenimo klausimą. Sanatorijoje gulėję ligoniai gerai vertino jo gydymo metodus.

Sanatorijos gyvenimo buitis

Ligoniai buvo maitinami kokybišku pačių virėjų pagamintu maistu. Kaip pasakojo virėja Jadvyga Kazlauskienė, ji iš kvalifikuotos šeimininkės Špikienės greitai išmokėsi visų kulinarijos paslapčių. Pačios kepusios visų rūšių duoną, riestainius, bandeles, gaminusios ir mėsiskus, ir dietiškus pietų patiekalus, saldžius desertinius kremus, kompotus, kisielius.

Sanatorijai tik pradėjus dirbti virtuvė buvo įsikūrusi lagerio kareivinių

mesys, pastatyta nauja moderni virtuvė.

Sanatorija turėjo gerą biblioteką ir skaityklą. Ligoniai mielai naudojo jų paslaugomis. Be to, dr. A. Grigaičio nurodymu vakarais sanatorijos salėje buvo organizuojami kultūriniai renginiai. Juose apsilankydavo ir pasienio policininkai (Merkys tuo metu buvo saugoma demarkacijos linija).

Paminėjus pirmąjį Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį, Varėnoje žymiai pagyvėjo kultūrinis gyvenimas. Gydytojas A. Grigaitis visuomenę ugde per darbus sanatorijoje, o



Senoji džiovos sanatorijos virtuvė: kairėje – Jadvyga Kazlauskienė, už jos – vaikinai, atsakingas už krosnies ugnį (Nuotrauka gauta iš J. Kazlauskienės)

svajavo M. K. Čiurlionis Vilniuje.

Tačiau 1940-aisias gydytojas A. Grigaitis atleidžiamas iš sanatorijos direktoriaus pareigų, o mokytojas A. Ryliškis suimamas.

Po metų Rytų okupantus keičia okupantai iš Vakarų. Sanatorijoje – vokiečių kariuomenės komendantūra. Gydytojas tebegyvena lagerių zonos bute, tačiau sanatorijoje – kariškos komandos.

siėmęs būtiniausias daiktus, su žmona Jadvyga ir sūneliu patraukė savo gimtinės – Vilkaviškio kryptimi. Čia neužsibuvo, keliavo per sieną tolyn į Vakarus.

Prieš akis – nežinia... Ilga emigranto kelionė.

O Varėnoje neramu. Vokiečiai traukėsi. Dalis varėniškių keliavo į kaimus. Liepos vidurys. Staiga virš sanatorijos ir virš miestelio –



Sanatorijos personalo dalis poilsio valandėlės metu priešais senąją virtuvę. Pagal Jadvygos Kazlauskienės pasakojimą, dvi kairėje sėdinčios moterys – tai skalbėjos, už jų, prie sienos, dvi miško gėrybių rinkėjos, su marga suknele daktaro tarnaitė, tamsia skarele J. Kazlauskienė drauge su sėdinčia šeimininke Špikiene perrenka bruknes, vaikai lupa bulves, trupinami kopūstai. Vyras dešinėje – tai monteris, kurio darbas – elektros tinklų priežiūra. Prie sienos prikabinatas gabalas bėgio – tai gongas, atstojojantis skambutį, kai reikia sušaukti ligonius į valgyklą (Nuotrauka gauta iš J. Kazlauskienės)

raštiniam barake. Iš nuotraukos galima susidaryti išpuodį apie buvusias darbo sąlygas: malkomis įkaitinta uždara krosnis, todėl puodai neapsuodinti, švari ir virėjų apranga. Atnešti malkų, prižiūrėti ugnį – tai jau atskiras darbas, kurį atlieka kitas darbuotojas. Virėjos rūpinasi tik maisto ruošimu.

Pagalbinio personalo darbo organizavimą gerai atspindi nuotrauka, kurioje matome grupę darbuotojų, susėdusių prie virtuvės sienos poilsio valandėlės metu.

Kiekvieną dieną ligoniai valgydavo 5 kartus. Tai pusryčiai, priešpiečiai, pietūs, pavakariai, vakarienė. Valgydavo visi drauge valgomajame, porcijos nebuvo normuojamos.

Virėjoms darbo ypač pagausėdavo švenčių metu. Tekdavę gaminti sudėtingiausius šventinius patiekalus Kūčioms, Šv. Kalėdoms, Šv. Velykoms. Tai geriausiai gali pailustruoti šventinių stalų nuotraukos. Visa, kas matoma ant stalų, taigi ir šakočiai, pagaminta sanatorijos šeimininkių.

Kiekvienais metais gyvenimas sanatorijoje tobulėjo. Kadangi maisto ruošos kokybei buvo skiriamas ypač didelis dė-



Naujoji sanatorijos virtuvė apie 1933 m. (Nuotrauka gauta iš I. Tešaitienės)

Varėnos valstybinės džiovos sanatorijos ir gydytojo Albino Grigaičio likimas

1944-ųjų vasara. Vyko karas, atėjo frontas. Sanatorijos pastatuose – vokiečių kariuomenės komendantūra. Vis dažnesni rusų aviacijos bombardavimai. Ligoniai jau seniai išvažinėję. Visiškai aišku, kad sovietai grįžta.

Dr. A. Grigaitis žinojo, jei nespės išvykti, neišvengs tremties (kaip karininkas, jau 1940–1941 m. buvo įtrauktas į numatytųjų ištremti sąrašus). Tad pasikinkęs Bėriuką, pa-

ugnies ir dūmų kamuoliai. Dega sanatorija. Dega bažnyčia, miestelis. Kur dar taip neseniai virė gyvenimas, kovota su sunkia liga, daugeliui sugražinta gyvenimo viltis, liko tik apdegusių griuvėsių duobė, kasmet vis vešliau dengiama ataugančio miško. Per dešimtmečius keitėsi žmonių kartos, silpo senųjų atmintis.

Į tolimą nežinios kelionę patraukęs gydytojas Albinas su šeima, traukdamasis į Vakarus per bombarduojamą Vokietiją, ir šiomis sąlygomis išlaikė dvasinę ramybę. Jis bliviai vertino susidariusią situaciją, teigiamai veikė besitraukiančius savus ir nepažįstamus. Visur, kur reikėjo

jo, kaip mediko, pagalbos, teikė ją nedvejodamas.

Su kitais per Ireną Grigaitienę pas mus patekusiais dokumentais yra ir smuikininko Izidoriaus Vasyliūno padėka daktarui Albinui Grigaičiui už jo sūnelio Vytenio Vasyliūno gyvybės išgelbėjimą emigracijoje. Keistai susiklosto žmonių likimai. Praėjusį rudenį lapkričio 10 d. su R. Šumano, F. Listo ir kitų kompozitorių muzikos kūriniais iš Vokietijos pas mus į Senosios Varėnos bažnyčią atvyko koncertuoti žymus Vokietijos vargonininkas – mūsų tautietis Vytenis Vasyliūnas. Tas pats Vytenis, kurio gyvybę prieš 50 metų išgelbėjo bėgdamas iš Tėvynės mūsų Varėnos gydytojas Albinas Grigaitis. Vytenis to nežinojo. Džiaugėmės galėdami svečiui perduoti įrėmintą jo tėvo padėkos kopiją.

Nepažuvo Vakaruose dr. Albinas Grigaitis. Dar tebegyvendamas Vokietijoje su grupe daktarų ir savo žmona vyr. medicinos sesele organizavo medicinos seserų kursų emigrantams merginoms ir moterims, kad būdamos svetimos šalyse neliktų bedarbės, be specialybės. 1948 m. lapkričio 30 d. Amerikos zonos Vokietijoje jam jau pagal vakarietiškus standartus pripažįstamas kvalifikuoto gydytojo statusas. Amerikoje iki pensijos dirbo Niujorko Šv. Katerinos ligoninėje. Ir jau čia, svetimose šalyje, žymūs Amerikos specialistai pateikė jo charakteristiką, laiduodami už jį savo autoritetu: *Dr. Grigaitis yra gabus, puikus, malonus, sąžiningas ir patikimas žmogus bei geras gydytojas ir aš nedvejodamas jį rekomenduoju (Dr. Grigaitis is able, reliable, affable, conscientious and trustworthy. He is a fine person and a good doctor and I would not hesitate to recommend him).*

Gražų gyvenimą nugyveno dr. Albinas Grigaitis. Išėjęs į pensiją apsigyveno Lemonte, savo namelyje, primenančiame paliktąjį Lietuvoje. Inžinieriaus sūnaus Algirdo šeima padovanojo 3 anūkes – Daivą, Liną ir Dailę. Rašė joms pasakojimus apie lietuvišką rūtų darželį, Šv. Kalėdų naktį. Apie ką galvojo jau pavargęs gydytojas Albinas, ilgesingai žvelgdamas į tolimus vandenis Lietuvos pusėn?

Užpuolė liga. Žinojo savo likimą, bet ištikimoji Jadvyga padėjo ramiai palikti šį pasaulį. Užgeso 1968-aisiais. Ilsi si ten, už Atlanto, Lietuvos karo gydytojas, kapitonas, pirmosios Lietuvos valstybinės sanatorijos Varėnoje įkūrėjas. Kaip ir jo buvusieji bendražygiai varėniškiai – mokytojas Andrius Ryliškis, rašytojas šaulys Balys Gražulis, buvę šviesuliai M. K. Čiurlionio gimtinėje, ne savo noru netekę Tėvynės. Ilsi si be ordinų, medalių, žemės sklypų, milijonų bankuose... Ilsi si turtingi savo sielos turty, šalia kitų to paties likimo tėvynainių, palikę šviesų atminimą varėniškių širdyse.



1937 m. Kūčios (Nuotrauka gauta iš J. Kazlauskienės)



1939 m. Šventų Velykų pirmoji diena (Nuotrauka gauta iš J. Kazlauskienės)



Fotografo D. Gordono nuotraukos: tiltas per Merkį (už jo jau lenkų okupuotas Vilniaus kraštas); mokytojo Andriaus Ryliško iniciatyva pastatyti Varėnos šaulių namai; Varėnos bažnyčia ir 1928 metais A. Ryliško iniciatyva pastatytas paminklas pirmajam Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečiui; žemai – abiejų Varėnos džiuvos sanatorijų fotografijos (Atvirukas gautas iš J. Kazlauskienės)



1948 m. vasario 9 d. Dillingeno tremtinių stovykloje įteikiami diplomai gailėstingosioms seserims, išklausiusioms gydytojo Albino Grigaičio organizuotus metų trukmės kursus. Į gyvenimą išleido 30 medicinos seserų. Gydytojas dirbo be atlyginimo. Jadvyga Grigaitienė prisegė kursantėms raudonus kryžiuokus (Nuotrauka gauta iš I. Grigaitienės)



Jadvyga Grigaitienė ir Albinas Grigaitis – pensininkai (Nuotrauka gauta iš Irenos Grigaitienės)



Prie senelio kapo – anūkėlės Lina (šalia močiutės J. Grigaitienės) ir Daivutė (šalia kunigėlio), stovi gydytojo A. Grigaičio sūnus Algirdas. (Nuotrauka gauta iš I. Grigaitienės)

LITERATŪRA

1. Akiras Biržys. Lietuvos miestai ir miesteliai. T. 1: Alytaus apskritis, Kaunas, 1931.
2. A. Ryliškis. Fragmentai iš praeities miglų, Chicago, 1974.
3. B. Kviklys. Mūsų Lietuva. T. 1, 1989, 412–419 p.
4. Lietuvos enciklopedija. T. 33, JAV, Bostonas, 1965, 121–125 p.
5. Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija, III tomas R–Ž. Vilnius, 1971.
6. J. Meškauskas. Lietuvos medicinos istorija. Chicago, 1987, 561–579 p.
7. Varėnos klimatologinio posto užrašų knyga. 1941 m. kovo ir rugpjūčio mėn.
8. Rapolo Šaltenio laiškas G. Jaronienei, 1999-03-01.

Žemės rinkos formavimasis Lietuvoje

Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI), remdamasis Žemės ir kito nekilnojamojo turto registro ir kadastro įmonės pateiktais duomenimis, nustatė, kad iki 2002 metų sausio 1 d. buvo priimta daugiau kaip 500 tūkst. sprendimų dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo. Pagal priimtus sprendimus nuosavybės teisės atkurtos į daugiau nei 3 mln. ha plotą, o tai sudaro apie 49 proc. bendro šalies žemės ploto. Pasak instituto direktoriaus doc. dr. Donato Stanikūno, per gana trumpą laiką nuosavybės teisės į žemę buvo atkurtos palyginti dideliame savininkų skaičiui.

LAEI duomenimis, 2002 m. sausio 1 d. šalyje buvo daugiau kaip 360 tūkst. privačios žemės savininkų (be sodų bendrijų savininkų), kurie valdė 2077 tūkst. ha plotą, naudojamą žemės ūkio veiklai. Ūkininkų ūkių registre 2001 m. buvo įregistruota beveik 30 tūkst. ūkininkų ūkių, kurių vidutinis dydis – 17,2 ha. Gyventojų asmeninių ūkių reikmėms buvo naudojamas apie 700 tūkst. ha žemės ūkio paskirties žemės plotas. Taigi Lietuvos žemės rinkoje pasiūlos pagrindą sudaro 800–900 tūkst. ha žemės ūkio paskirties žemės arba beveik pusė visų privačių valdų.

Žemės rinkos analizė rodo, kad kol kas galima kalbėti tik apie embrioninę jos formavimosi stadiją, – sakė doc. dr. Donatas Stanikūnas. Šią išvadą pagrindžia faktas, kad 2001 m. parduoti ir padovanoti žemės ūkio paskirties žemės sklypai sudarė vos 2,8 proc. tų metų pabaigoje privačioje nuosavybėje buvusios žemės ploto.

Žemės rinka Lietuvoje formuojasi vangiai, žemėnaudų konsolidacija ir ūkių restruktūrizacija vyksta lėtai, nenusistovi žemės pasiūlos ir paklausos pusiausvyra. Tai lemia mažą žemės kainą, kuri priklausomai nuo vietovės labai svyruoja: Varėnos rajone 1 ha žemės ūkio paskirties žemės kainuoja 200–300, Plungės rajone – 300–400, Šiaurės Lietuvoje – apie 500, Marijampolės apskrityje – apie 2000 Lt. Žemės ūkio paskirties žemė, kurią galima panaudoti rekreacinėms reikmėms vaizdingose Vilniaus-Trakų apylinkėse, kainuoja 4000–5000 Lt už 1 ha.

Apskaičiuojant parduodamos valstybinės žemės kainą vadovaujama si Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 205 patvirtinta Žemės įvertinimo metodika. Priklausomai nuo žemės našumo balų kaina svyruoja nuo 600 Lt/ha iki 2925 Lt/ha. Vidutinis žemės našumas yra 39 balai, o vidutinė kaina – 1425–1500 Lt/ha. Parduodant žemę gyvenamųjų namų ar kitos paskirties objektų statybai kaina priklausomai nuo vietovės svyruoja nuo 5000 iki 35 000 Lt/ha. Namų valdų žemės kaina miesteliuose ir rekreacinėse teritorijose yra 100–1000 Lt/a, kitose kaimo vietovėse – 30–100 Lt/a.

Nustatant valstybinės miškų ūkio paskirties žemės vertę įvertinami du komponentai: miško žemės vertė bei medynų vertė. Miško žemės vertė svyruoja nuo 63 Lt/ha už nenusausintą pelkę iki 531 Lt/ha už labai derlingą uosinę augavietę. 1 ha brandaus amžiaus miško kaina priklausomai nuo medžių rūšies svyruoja nuo 12 tūkst. iki 24 tūkst. Lt.

Atotrūkio nuo realios rinkos kainos problema ypač išryškėja pažvelgus į kitas Europos valstybes: kai-

myninėje Lenkijoje 1 ha vidutinės klasės žemės kainuoja 3,5–4 tūkst. Lt, o derlingesnė – 10 tūkst. Lt; Olandijoje, kur jaučiamas ypatingas dirbamos žemės stygius, 1 ha žemės kainuoja 88 tūkst. Lt, Italijoje – 46 tūkst., Danijoje – 40 tūkst. Lt, Vokietijoje – 32 tūkst. Lt.

Valstybė, siekdama tinkamai pasirengti užsienio kapitalo įsiliejimui, turėtų aktyvinti žemės rinkos kūrimą, pasitelkdama organizacinius bei finansinius švertus:

- ◆ garantuoti žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos stabilumą;

- ◆ pabaigti žemės reformą, sukurti teises ir ekonomines prielaidas žemėnaudų konsolidavimui, racionaliam gamtos išteklių naudojimui;

- ◆ spartinti buvusios nuosavybės atkūrimą ir žemės reformos eigą. Nuosavybės teisės į žemę (įskaitant gražinimą natūra ir lygiaverčiu sklypu bei išmokant pinigines kompensacijas) 2002 m. sausio 1 d. buvo atkurtos tik į 80 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Palyginti lėtai šis procesas vyksta Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse;

- ◆ leisti į žemės rinką įsitraukti šalies juridiniams asmenims. Tai padidintų žemės kainą, bankai pripažintų žemę kaip užstatą, ūkininkai galėtų gauti kreditų gamybai modernizuoti ir plėsti;

- ◆ kurti žemės rinkos informacinę sistemą. Apskrityje turėtų funkcionuoti vieši duomenų bankai, informuojantys apie žemės pasiūlą. Pastarojo meto statistiniai duomenys rodo, kad vyrauja smulkūs ūkininkų ūkiai, nesugebantys užtikrinti efektyvios gamybos. Tai ypač ryšku mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse. Antai apie 38 proc. ūkininkų ūkių registre įregistruoti ūkiai turėjo nuo 3 iki 10 ha, 32 proc. – nuo 10 iki 20 ha, o didesni negu 50 ha ūkiai sudarė tik 4,5 proc. 2001 m. vidutinis ūkininkų ūkio dydis buvo apie 17 ha;

- ◆ žemės rinkos kūrimasis ir ūkių stambėjimo procesas spartėtų, jeigu būtų sukurta lengvatinė žemės pirkimo ilgalaikio (15–20 metų) kredi-

tavimo sistema. Šiam tikslui siūloma kurti specialų investicinį banką, kuris teiktų ilgalaikius kreditus ūkininkams ir žemės ūkio bendrovėms žemės ūkio paskirties plotams pirkti palankiausiomis sąlygomis.

Spartinant žemės rinkos kūrimą, o tuo pačiu ūkininkų ūkių stambėjimą ir žemėnaudų konsolidavimą, svarbu šiam procesui sukurti reikiamas teises, organizacines ir finansines prielaidas, – sakė Donatas Stanikūnas. Pristatydami ilgalaikę žemės ūkio ir kaimo plėtros strategiją iki 2015 metų LAEI specialistai jau praėjusiais metais siūlė įkurti Žemės naudojimo ir valdymo fondą su atitinkamais padaliniais apskrityse. Fondas koordinuotų valstybinės žemės privatizavimą ir žemės sklypų konsolidavimą – spartintų Lietuvos žemės rinkos kūrimą ir plėtrą. Į šį fondą turėtų būti superkami, o trūkstant lėšų už tam tikras palūkanas deponuojami žemės ir miško sklypai, kurių savininkai nori juos skubiai parduoti. Minėtąjį fondą siūloma kurti pagal Vokietijos įmonės BVVG (*Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH*) modelį. Žemės ir miško fondas Lietuvoje, kaip ir Vokietijos įmonė BVVG, turėtų būti nepriklausomas nuo trumpalaikių politinių vėjų bei užtikrinti, kad žemės reforma visuose šalies regionuose būtų vykdoma pagal vienodus įstatyminius kriterijus. Ši institucija, atskirta nuo Valstybės turto fondo, administruotų žemės pardavimą ne žemės ūkio veiklai, žemės sklypų vertinimą, saugomų miškų naudojimą bei pardavimą, pirkimo pardavimo sutarčių sudarymą, tokiu būdu užkrįsdama kelią spekuliacijoms. LAEI direktoriaus teigė: *Ypač svarbu būtų perimti Vokietijos įmonės BVVG patirtį žemės ūkio paskirties žemės pardavimo ir nuomos klausimais, tokiais kaip bendroji nuomos, pirkimo/pardavimo procesų schema, ilgalaikių sutarčių pasirašymo tvarka, užkertanti kelią žemės naudojimui ne žemės ūkio tikslams.*

Asta Mažeikaitė

Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto specialistė ryšiams su visuomene



LIETUVOS VETERINARIJOS AKADEMIJA

praneša, kad 2002 m. rugsėjo 26 d. 11 val. Lietuvos gyvulininkystės instituto posėdžių salėje (Baisogala, Radviliškio r.) vyks atviras VIDMANTO PILECKO habilitacijos komiteto posėdis, kuriame bus svarstomas habilitacijos darbas „KRIOKONSERVAVIMO TECHNOLOGINIŲ PROCESŲ ĮTAKA BULIŲ SPERMOS KOKYBEI“ (biomedicinos mokslų sritis, zootechnika, 13 B).

Habilitacijos komitetas:

pirmininkas – prof. habil. dr. Česlovas JUKNA (Lietuvos veterinarijos akademija, biomedicinos mokslai, zootechnika, 13 B).

Nariai:

prof. habil. dr. Justinas DOBILAS (Lietuvos veterinarijos institutas, biomedicinos mokslai, veterinarinė medicina, 12 B);

habil. dr. Petras BENDIKAS (Lietuvos gyvulininkystės institutas, biomedicinos mokslai, zootechnika, 13 B);

prof. habil. dr. Vytautas TARVYDAS (Lietuvos gyvulininkystės institutas, biomedicinos mokslai, zootechnika, 13 B);

prof. habil. dr. Stanislovas BARANAUSKAS (Lietuvos žemės ūkio universitetas, biomedicinos mokslai, zootechnika, 13 B);

prof. habil. dr. Henrikas ŽILINSKAS (Lietuvos veterinarijos akademija, biomedicinos mokslai, veterinarinė medicina, 12 B);

habil. dr. Gediminas Arvydas BIZIULEVIČIUS (Imunologijos institutas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B).

Su habilitacijos darbu galima susipažinti Lietuvos veterinarijos akademijos ir Lietuvos gyvulininkystės instituto bibliotekose.

Rektorius





KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

praneša, kad 2002 m. rugsėjo 5 d. 12 val. KTU Cheminės technologijos fakulteto (Radvilėnų pl. 16, Kaunas) „A“ 104 korpuso auditorijoje bus ginama **DONATOS BANDONIENĖS** daktaro disertacija tema „ŠALAVIJŲ, AGURKLIŲ IR DAŠIŲ EKSTRAKTŲ ANTIOKSIDACINIŲ SAVYBIŲ IR JUOSE ESANČIŲ AKTYVIŲ JUNGINIŲ TYRIMAS“ (fiziniai m., chemija, 03 P).

Doktorantūros studijų komitetas:

pirmininkė ir darbo vadovė – doc. dr. **Dainora GRUZDIENĖ** (Kauno technologijos universitetas, fiziniai m., chemija, 03 P);

nariai:

prof. habil. dr. **Juozas Vidas GRAŽULEVIČIUS** (Kauno technologijos universitetas, fiziniai m., chemija, 03 P);

prof. habil. dr. **Donatas KAČERAUSKIS** (Lietuvos maisto institutas, technologijos m., chemijos inžinerija, 05 T);

prof. habil. dr. **Algirdas ŠAČKUS** (Kauno technologijos universitetas, fiziniai m., chemija, 03 P);

doc. dr. **Rimantas Petras VENSKUTONIS** (Kauno technologijos universitetas, fiziniai m., chemija, 03 P);

oponentai:

prof. habil. dr. **Vytautas MICKEVIČIUS** (Kauno technologijos universitetas, fiziniai m., chemija, 03 P);

dr. **Pranas VIŠKELIS** (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas, fiziniai m., chemija, 03 P).

Su disertacija galima susipažinti Kauno technologijos universiteto bibliotekoje.

Rektorius



KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

praneša, kad 2002 m. rugsėjo 4 d. 14 val. KTU Elektrotechnikos ir automatikos fakulteto (Studentų g. 48, Kaunas) 231 auditorijoje bus ginama **JUSTINO SADZEVIČIAUS** daktaro disertacija tema „INFRARAUDONŲJŲ SIGNALŲ ANALIZĖ SKYŠČIUOSE“ (technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T).

Doktorantūros studijų komitetas:

pirmininkas ir darbo vadovas – doc. dr. **Jonas DAUNORAS** (Kauno technologijos universitetas, technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T);

nariai:

prof. habil. dr. **Povilas BALČIŪNAS** (Kauno technologijos universitetas, technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T);

prof. habil. dr. **Danielius EIDUKAS** (Kauno technologijos universitetas, technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T);

prof. habil. dr. **Vytautas KAMINSKAS** (Vytauto Didžiojo universitetas, fiziniai m., informatika, 09 P);

prof. habil. dr. **Kęstutis KRIŠČIŪNAS** (Kauno technologijos universitetas, technologijos m., informatikos inžinerija, 07 T);

oponentai:

prof. habil. dr. **Vytautas Algimantas BUINEVIČIUS** (Kauno technologijos universitetas, technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T);

prof. habil. dr. **Viktoras PETRUŠEVIČIUS** (Lietuvos žemės ūkio inžinerijos institutas, technologijos m., elektros ir elektronikos inžinerija, 01 T).

Su disertacija galima susipažinti Kauno technologijos universiteto bibliotekoje.

Rektorius



KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

praneša, kad 2002 m. rugpjūčio 30 d. 14 val. KTU Socialinių mokslų fakulteto (K. Donelaičio g. 20, Kaunas) 323 auditorijoje bus ginama **DAIVOS ŽOSTAUTIENĖS** daktaro disertacija tema „IMONĖS RINKODAROS KULTŪRA IR JOS RAIŠKOS YPATUMAI“ (socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S).

Doktorantūros studijų komitetas:

pirmininkė ir darbo vadovė – doc. dr. **Rūta Aurelija URBANSKIENĖ** (Kauno technologijos universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S);

nariai:

prof. habil. dr. **Robertas JUCEVIČIUS** (Kauno technologijos universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S);

prof. habil. dr. **Algirdas SAUSANAČIUS** (Vilniaus universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S);

prof. habil. dr. **Palmira JUCEVIČIENĖ** (Kauno technologijos universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S);

doc. dr. **Mečislovas DARGVAINIS** (Lietuvos žemės ūkio universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S);

oponentai:

prof. habil. dr. **Borisas MELNIKAS** (Vilniaus Gedimino technikos universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S);

doc. dr. **Regina VIRVILAITĖ** (Kauno technologijos universitetas, socialiniai m., vadyba ir administravimas, 03 S).

Su daktaro disertacija galima susipažinti Kauno technologijos ir Lietuvos žemės ūkio universitetų bibliotekose.

Rektorius



LIETUVOS MIŠKŲ INSTITUTAS

praneša, kad 2002 m. rugpjūčio 30 d. 10 val. Lietuvos miškų institute (Liepų g. 1, Girionys, Kauno r.) bus ginama **ASTOS ABRAITIENĖS** daktaro disertacija tema „OZONO IR IMITUOTŲ RŪGŠČIŲ LIETŲ ĮTAKA PAPRASTOSIOS PUŠIES (PINUS SYLVESTRIS L.) ŽIEDADULKIŲ IR SĖKLŲ DYGIMUI BEI SODINUKŲ AUGIMUI“ (biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B).

Doktorantūros komitetas:

pirmininkas ir darbo vadovas – akad. prof. habil. dr. **Leonardas KAIRIŪKŠTIS** (Lietuvos miškų institutas, biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B);

nariai:

prof. habil. dr. **Vidmantas STANYS** (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas, biomedicinos mokslai, B 000, agronomija, 06 B);

prof. habil. dr. **Povilas DUCHOVSKIS** (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas, biomedicinos mokslai, B 000, botanika, 04 B);

prof. habil. dr. **Edvardas RIEPŠAS** (Lietuvos žemės ūkio universitetas, biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B);

dr. **Laima SKUODIENĖ** (Lietuvos miškų institutas, biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B), komitete dalyvavo iki 2002 m. balandžio mėn.;

dr. **Alfas PLIŪRA** (Lietuvos miškų institutas, biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B), komitete dalyvavo nuo 2002 m. balandžio mėn.

Oponentai:

prof. habil. dr. **Antanas JUODVALKIS** (Lietuvos žemės ūkio universitetas, biomedicinos mokslai, B 000, miškotyra, 14 B);

dr. **Tadas ŠIKŠNIANAS** (Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas, biomedicinos mokslai, B 000, biologija, 01 B).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos miškų instituto ir Lietuvos žemės ūkio universiteto bibliotekose.

Instituto direktorius R. Ozolinčius



VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS

praneša, kad 2002 m. spalio 4 d. 12 val. Vilniaus pedagoginiame universitete (Studentų g. 39, 241 aud.) įvyks Vilniaus pedagoginio universiteto doktorantūros komiteto posėdis, kuriame **SIGITA MONTVILAITĖ** viešai gins daktaro disertaciją (socialiniai m., edukologija, 07 S) tema „UGDYMO MOKSLO BRANDA LIETUVOJE XX AMŽIAUS PIRMOJE PUSĖJE“.

Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas –

prof. habil. dr. **L. JOVAIŠA** (Vilniaus universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S).

Nariai:

doc. dr. **V. S. GLEBUVIENĖ** (Vilniaus pedagoginis universitetas, socialiniai m., psichologija, 06 S);

prof. habil. dr. **M. KARČIAUSKIENĖ** (Vilniaus pedagoginis universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S);

prof. habil. dr. **A. KATINIENĖ** (Vilniaus pedagoginis universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S);

doc. dr. **J. ŽILIONIS** (Vilniaus pedagoginis universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S);

oponentai:

prof. habil. dr. **O. TIJŪNĖLIENĖ** (Klaipėdos universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S);

doc. dr. **S. VALATKIENĖ** (Vilniaus universitetas, socialiniai m., edukologija, 07 S).

Nuo 2002 m. rugsėjo 3 d. su disertacija galima susipažinti Vilniaus pedagoginio universiteto bibliotekoje.

Rektorius



BOTANIKOS INSTITUTAS

praneša, kad 2002 m. rugsėjo 10 d. 10 val. Botanikos institute (Žaliųjų ežerų g. 49, Vilnius) vyks atviras doktorantūros komiteto posėdis, kuriame **JONAS KASPARAVIČIUS** eksternu gins daktaro disertaciją „GAMTINIŲ IR ANTROPOGENINIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKA VALGOMOSIOS VOVERAITĖS (*CANTHARELLUS CIBARIUS FR.*) IR TIKRINIO BARAVYKO (*BOLETUS EDULIS BULL.: FR.*) FUNKCIONAVIMUI PIETŲ LIETUVOS PUŠYNUOSE“ (biomedicinos mokslai, biologija, 01 B).

Doktorantūros komitetas:

pirmininkas – habil. dr. **Vincentas URBONAS** (Botanikos institutas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B);

nariai:

prof. habil. dr. **Jonas Remigijus NAUJALIS** (Vilniaus universitetas, biomedicinos mokslai, botanika, 04 B);

prof. habil. dr. **Albertas VASILIAUSKAS** (Lietuvos miškų institutas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B);

dr. **Danutė STANKEVIČIENĖ** (Botanikos institutas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B);

doc. dr. **Ernestas KUTORGA** (Vilniaus universitetas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B);

oponentai:

prof. habil. dr. **Jūratė BALEVIČIENĖ** (Vilniaus pedagoginis universitetas, biomedicinos mokslai, botanika, 04 B);

dr. **Antanas MATELIS** (Botanikos institutas, biomedicinos mokslai, biologija, 01 B).

Su disertacija galima susipažinti Botanikos instituto ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto bibliotekose.

Direktorius



Karšta vasara nežada ilgo poilsio

Atkelta iš 3 p.

senų laikų tarybinius aspirantūros komitetus, o naujos kokybės, kurie surinkami *ad hoc**, ir į juos galima įtraukti net ir kitų šalių atstovus.

Atleiskite, o kas mokės? Universitetai, o gal patys doktorantai?

Be abejo, doktorantūros kaina gali padidėti, bet nežymiai. Specialisto iš užsienio atvykimas ir jo galimybė dalyvauti doktorantūros komiteto posėdyje nėra toks jau brangus dalykas. Gali kainuoti, tarkime, porą tūkstančių dolerių. Žinant, kad doktoranto parengimas Lietuvai kainuoja tik apie 100 tūkst. Lt, rasti papildomus 7 tūkst. Lt tikrai nebūtų sunku.

Labai atsiprašau, Viceministre, bet ką doktoranto disertacijoje ar smegenyse pakeis į doktorantūros

Kodėl neįkūrus lietuviškų tyrimo centrų

Ar, Viceministre, Jus reikia suprasti taip, kad labai atsilikame nuo „Europos traukinio“ ir kad mūsų mokslas bei studijos smarkiai šlubuoja?

Kai kuriose mokslo srityse mes esame ir vieni iš pirmaujančių, bet tik kai kuriose. Kai kur, deja, tenka pripažinti, kad smarkiai atsilikame.

Gal įvardytumėte ir kai kurias konkrečias sritis?

Atsilikimas stebimas pirmiausia fizinių mokslų srityje. Ne mokslinių tyrimų, bet specialistų rengimo srityje – studijų procese. Tai atsitiko dėl to, kad mažai lėšų skirta studijų sistemos bazei atnaujinti. Aparatūra, kuria dirbame ir mokytoje dirbti studentus, jau yra pasenu-

ko poreikius, bet turime rūpintis aparatūra, kuri būtų telkiama ir ja dirbtų 5 ar 6 kolektyvai. Tai galėtų būti lietuviški tyrimo centrai, veikiantys kooperavimosi būdu. Argi ne panašiai bando savo pastangas telkti žemdirbiai?

Įdomu, kad darbo grupės nariai, kurie šiuos dalykus sprendė, dirbdami kartu vieni apie kitus sužinojo labai daug naujo. Pasirodo, yra prietaisų, apie kuriuos kiti mokslininkai nieko nežinojo, nors yra galimybė kooperuotis.

Tiek metų kalbame apie mokslo ir studijų vienovę, o čia, pasirodo, nieko nežinome, kas vyksta gretimose mokslo įstaigoje. Ko verta visa ta integracija, dėl kurios čia tiek iečių sulaužyta?

Kartais iš tiesų daugiau kalbame apie Europą, apie vadinamųjų išskir-



LIETUVOS VETERINARIJOS AKADEMIJA

skelbia priėmimą į doktorantūrą ir magistrantūrą

DOKTORANTŪRA

Bus priimama į šias katedras:

1. Į Anatomijos ir histologijos katedrą (12 B) – 1 (anatomija);
2. Į Gyvulių mitybos katedrą (13 B) – 1 (gyvūnų mityba);
3. Į Fiziologijos ir patologijos katedrą (12 B) – 2 (1 – patologinė anatomija, 1 – virškinimo fiziologija ir patologija);
4. Į Gyvulių veisimo ir genetikos katedrą (13 B) – 3 (1 – galvijų veislininkystė; 1 – kiaulių veislininkystė; 1 – paukščių genetica);
5. Į Akušerijos ir ginekologijos katedrą (12 B) – 2 (1 – akušerija; 1 – andrologija);
6. Į Socialinių mokslų katedrą (13 B) – 1 vieta.

MAGISTRANTŪRA

Bus priimama į šias katedras:

Į Veterinarijos fakulteto mokamas magistrantūros vietas:

1. Į Akušerijos ir ginekologijos katedrą – 1 (akušerija);
2. Į Chirurgijos katedrą – 1 (chirurgija);
3. Į Zoohigienos ir maisto produktų sanitarijos katedrą – 1 (zoohigiena).

Į Gyvulininkystės technologijos fakulteto magistrantūros vietas:

1. Į Zoohigienos ir maisto produktų sanitarijos katedrą Gyvulininkystės technologijos fakulteto absolventams – 2 (1 – zoohigiena; 1 – maisto produktų sanitarija);
2. Į Gyvulių mitybos katedrą – 1 (gyvulių mityba);
3. Į Socialinių mokslų katedrą – 2 (1 – gyvulininkystės ekonomika, 1 – vadyba);
4. Į Gyvulių veisimo ir genetikos katedrą – 1 (genetika);
5. Į Specialiosios zootechnikos katedrą – 4 (1 – pieno perdirbimo technologija, 1 – mėsos perdirbimo technologija, 1 – galvijininkystė, 1 – paukštininkystė); bei 1 mokama magistrantūros studijų vieta (kiaulininkystė).

Dokumentų priėmimas ir tvarka

Dokumentus priimsime iki 2002 metų rugsėjo 1 dienos adresu: Mokslo skyrius, tel. 36 33 51 ir Studijų skyrius, tel. 36 21 90, Tilžės g. 18, 3022 Kaunas.

Komisijai pateikti:

1. prašymą rektoriaus vardu;
2. aukštojo mokslo diplomo ir priedo kopijas arba magistro kvalifikacinio laipsnio diplomo ir priedo kopijas stojantiems į doktorantūrą;
3. mokslinių publikacijų sąrašą ir publikacijų atspaudus arba mokslinių referatų;
4. išrašą iš socialinio draudimo pažymėjimo;
5. gyvenimo aprašymą;
6. 2 mokslininkų rekomendacijas (stojantiems į doktorantūrą).

Referatų temos – Studijų ir Mokslo skyriuose.

Priėmimas į doktorantūrą ir magistrantūrą vyks rugsėjo 25 dieną 12 valandą Akademijos centrinių rūmų posėdžių salėje.

Rektorius

Gedimino Zemlicko nuotrauka



Aukštųjų mokyklų fakultetų dekanai savo problemas nagrinėjo Atviros Lietuvos fondo surengtame seminare

posėdį atvykęs kad ir Nobelio premijos laureatas iš užsienio? Disertacija parašyta, o doktorantą išmušti iš vėžių gynimo metu juk yra ir daug kitų, taip pat ir pigesnių būdų. Pagaliau gal geriau doktorantą imti į nagą, kai jis dar studijuoja doktorantūroje, o ne kai ginasi?

Jūs žinote, kad aukštųjų mokyklų senatai yra priėmę sprendimą daryti išorinį tarptautinį auditą. Aš sunkiai įsivaizduoju, kaip tai padaryti, nes tai kainuoja didžiulius pinigus. Visai galimas dalykas, kad reikėtų padaryti vieną kitą, tarkime, bandomąjį eksperimentą, parodomąjį panašių doktorantūros komitetų veiklą, kad galėtų ir kitos aukštosios mokyklos ar institutai pasimokyti. Dabar visi pasakoja, kaip yra Europoje, o toje Europoje – didžiausias margumynas. Todėl vienas, pabuvojęs vienoje šalyje, mato vienokią sistemą, kitas, nuvykęs į kitą šalį, susiduria su visai kitokia patirtimi ir t. t. Visi teisūs, kai aiškina, kad daroma taip, o ne kitaip, nes iš Europos galime visko prisigraibyti. Pagaliau mes turime savo sistemą, todėl kurdami teisės aktus, projektus turime pasiimti visa, ką turime geriausia patys ir iš partnerių. Pagaliau išanalizavę kitų šalių klaidas galime siekti tobulesnio varianto.

Turime nepaprastai mažai laiko, keletą artimiausių metų, per kuriuos būtina pasiekti pažangos. Priešingu atveju taip ir liksime gale, besivejantys sparčiai riedantį ES traukinį.

*Šiuo atveju reiškia specialus (lot.)

si. Labai reta mokomoji laboratorija gali pasigirti turinti šiuolaikinių tyrimo prietaisų. Tuo, kad šiuolaikinę aparatūrą pritaikome studijoms, deja, negalime pasidžiaugti, tokių pažangių investicinių programų neturime.

Tačiau mano išvardytos programos, pirmiausia prioritetinių krypčių plėtros, be abejo, pareikalaus papildomų lėšų. Gal tiksliau – išteklių koncentravimo. Juk ir šiais metais galvodami apie prioritetinių krypčių plėtotę mes turėjome suformavę tegu ir nedidelį, bet vis dėlto fondą. Jo skirstymo nuostatus aptarsime artimiausiu metu. Faktiškai visi darbo grupės nariai sutiko, kad šiais metais to fondo lėšas tikslinga panaudoti įrangai atnaujinti. Tai padėtų plėtoti būtent prioritetines kryptis. Ne atskira mokslo ar studijų institucija turėtų rūpintis, kaip įsigyti vieną ar kitą prietaisą, kuris, galimas dalykas, net nebus visiškai išnaudojamas, tenkins tik vieno kito mokslin-

inių tyrimų centrų su užsienio partneriais kūrimą, o dažnai nė patys gerai nežinome, ką turime. Pateiksiu pavyzdį. Biotechnologijos institute yra sutelkta daug geros aparatūros, tarkime, genų sekvenatoriai ir pan. Tačiau jau girdžiu, kad kažkas rengiasi užsienyje pirkti sekvenatorius. Jie brangūs eksploatuoti, greitai sensta ir nėra pakankamai apkrauti net Biotechnologijos institute. Kodėl kitai mokslo institucijai nepasidomėjus, kokios aparatūros yra minėtame institute, ir kartu nepasinaudojus ta aparatūra? Neteko girdėti, kad kas nors slapkautų, neleistų susipažinti su savo aparatūra. Bendro darbo metu ir užsimezga draugiški žmonių ryšiai. Pagaliau juk dažnai to paties kurso absolventai išsibarstę po skirtingas institucijas, o tai tik galėtų padėti bendradarbiauti.

Bus daugiau

Kalbėjosi Gediminas Zemlickas



VILNIAUS GEDIMINO
TECHNIKOS UNIVERSITETAS

skelbia konkursą užimti šias pareigas:

Fundamentinių mokslų fakulteto Informacinių sistemų katedroje – vyriausiojo mokslo darbuotojo (1 vieta 0,5 etato);

Fundamentinių mokslų fakulteto Informacinių sistemų mokslo laboratorijoje – vedėjo (1 vieta 0,5 etato);

Fundamentinių mokslų fakulteto Branduolinės hidrofizikos mokslo laboratorijoje – vedėjo (1 vieta, 1,0 etatas), vyresniojo mokslo darbuotojo (1 vieta 1,0 etatas);

Fundamentinių mokslų fakulteto Fizikos katedros Fizinės medžiagotyros laboratorijoje – vedėjo (1 vieta 1,0 etatas).

Dokumentai priimami 2 savaites nuo paskelbimo spaudoje dienos Personalo direkcijoje 501 kab., Saulėtekio al. 11, Vilnius, tel. 76 78 60.

Rektorius



LIETUVOS TEISĖS
UNIVERSITETAS

praneša, kad 2002 m. rugsėjo 17 d. 15 val. Lietuvos teisės universitete (Ateities g. 20, Vilnius) REMIGIJUS ŠIMAŠIUS gins daktaro disertaciją „TEISINIS PLIURALIZMAS“ (socialiniai mokslai, teisė, 01 S).

Doktorantūros komiteto pirmininkas ir darbo vadovas – prof. habil. dr. Viktoras JUSTICKIS (Lietuvos teisės universitetas, socialiniai mokslai, teisė, 01 S).

Nariai:

prof. habil. dr. Mindaugas MAKSIMAITIS (Lietuvos teisės universitetas, socialiniai mokslai, teisė, 01 S),

prof. habil. dr. Alfonsas VAIŠVILA (Lietuvos teisės universitetas, socialiniai mokslai, teisė, 01 S),

prof. habil. dr. Pranciškus Stanislovas VITKEVIČIUS (Lietuvos teisės universitetas, socialiniai mokslai, teisė, 01 S),

dr. Algirdas DEGUTIS (Kultūros, filosofijos ir meno institutas, humanitariniai mokslai, filosofija, 01 H).

Oponentai:

doc. dr. Egidijus KŪRIS (Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, socialiniai mokslai, teisė, 01 S),

prof. habil. dr. Arvydas Virgilijus MATULIONIS (Socialinių tyrimų institutas, socialiniai mokslai, sociologija, 05 S).

Su disertacija galima susipažinti Nacionalinėje Martyno Mažvydo ir Lietuvos teisės universiteto bibliotekose.

Rektorius

Vilniaus pedagoginio universiteto doc. Zita Alaunienė 2001 m. parengė ir išleido knygėlę *Bendrosios kalbos kultūros ugdymo rekomendacijos aukštosioms mokykloms*. Knygelė išleista Valstybinės kalbos vartojimo programos lėšomis. Leidinio antroje dalyje, prieduose teikiama kai kurių aukštosios mokyklose rengiamų dokumentų pavyzdžiai, tačiau jie neatitinka šiuo metu galiojančių *Dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių* (toliau – *Taisyklių*) reikalavimų. Kadangi leidinys aukštosioms mokykloms yra rekomenduojamas Lietuvos kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo, jo nurodymų pirmiausia labai įpareigoja laikytis aukštųjų mokyklų raštvedybės ir dokumentalistikos disciplinų dėstytojai. Atrinkęs svarbiausius dalykus, kurie leidinyje neatitinka *Taisyklių*, paskelbiau juos *Gimtojoje kalboje* (2002 m. Nr. 3). Deja, Zita Alaunienė, užuot pripažinusi netikslumus, pradėjo įrodinėti, kad jos parengtas leidinys skirtas ne *aukštosioms mokykloms*, o *studentams*, ir pradėjo diskutuoti dėl *rekomendacijų* ir *reikalavimų* sąvokų skirtumo (*GK*, 2002 m. Nr. 4). Norėčiau dar kartą priminti p. Zitai Alaunienei, dėl ko ji neteisi. Tai darau ne todėl, kad „apginčiau“ save ir *Taisyklių* reikalavimus, o tikėdamasis, jog mano pastebėjimai padės, kad taisyklių neatitinkantys leidiniai neklaidintų nei studentų, nei aukštųjų mokyklų raštvedybą tvarkančių darbuotojų.

Savo laiške *Gimtajai kalbai* dėl p. Zitos Alaunienės parengto leidinio *Bendrosios kalbos kultūros ugdymo rekomendacijos aukštosioms mokykloms* (čia ir kitur paryškinta mano – B. V.) ne *kruopščiai surinkau visus netikslumus*, o nurodžiau tik dalį jų, tik tuos, kurie labai ryškiai neatitinka kažkodėl autorės rekomenduojamos literatūros sąrašė neminimų

Dar kartą dėl *Bendrosios kalbos kultūros ugdymo rekomendacijų aukštosioms mokykloms*

Dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių. Taip pat noriu pasakyti gerbiamajai autorei ir tai, kad aš suprantu ir skiriu rekomendacijas nuo privalomų reikalavimų ir be *Dabartinės lietuvių kalbos žodyne* pateiktų tų žodžių reikšmių aiškinimo.

Jeigu p. Zita Alaunienė jau pamiršo, kam rašė šias rekomendacijas, tai reikia tik žvilgtelėti į knygelės viršelį (kuris, beje, išspausdintas ir *GK* 2002-03-13) ir pamatysime, kad ta knygelė skiriama **aukštosioms mokykloms**, o ne tik studentams. Pagaliau tai, kad pateikiamų raštų pavyzdžiuose nurodyti studentų rengiami dokumentai, nereiškia, kad knygelė **skiriama studentams**. Net jeigu ir vien studentams *Rekomendacijos* būtų parašytos, tai kodėl turi būti dvigubi reikalavimai, dvigubi standartai: vieni – aukštojoje mokykloje, kiti – šiaip gyvenime? Juk dabartiniai studentai po metų kitų taps mokyklų direktoriais, kitų valstybinių institucijų bei jų struktūrinių padalinių vadovais. Jie bus priversti iš naujo mokytis, kaip reikia rengti dokumentus. Nelabai galiu suprasti, o tuo labiau pritari p. Zitos Alaunienės teiginiui, kad vieni aukštosiose mokyklose dėstomi dalykai yra svarbūs, o kiti – ne. Kaip kitaip galima suprasti teiginį: *Jeigu jie daug laiko skirs raštams, neturės kada mokytis kitų svarbių dalykų*. Betgi nemokėdami tinkamai parengti ir įforminti dokumentų mūsų rengiami studentai negalės kvalifikuotai dirbti valstybinėse įstaigose, nuvykę į mokyklą nemokės tinkamai parašyti pedagogų posėdžių

protokolų ir kitokių dokumentų, rengs nevisaverčius dokumentus, už tai ir jie, ir jų dėstytojai bus peikiami. Ir kam mokytis to, ko nereikia? Tuo labiau kad pati autorė aiškiai suvokia ir teigia, kad studentams ir taip trūksta laiko mokytis.

Be reikalo gerb. Zita Alaunienė kaip „advokatą“ kviečiasi kalbininką dr. Praną Kniūkštą. Aš jį pažįstu ir gerbiu kaip labai daug raštvedybės norminių dokumentų redagavimo reikalu pasidarbavusį kalbininką dar net tada, kada lietuvių kalba neturėjo valstybinės kalbos statuso. Jis labai daug ir produktyviai dirbo gerindamas lietuvių kanceliarinę kalbą, vadovavo vis tobulinamų *Kanceliarinės kalbos patarimų* rengimui ir t. t. Dr. P. Kniūkšta redagavo ir mūsų minimas *Taisykles*. Ir jokių išimčių nenumatė.

Dabar dėl p. Zitos Alaunienės teiginio: *Vis dėlto vertėtų pasvarstyti, kaip reikėtų tiems „fiziniams ir juridiniams“ asmenims (pavyzdžiui, studentams) naudotis naujomis dokumentų rengimo Taisyklėmis*. Mano nuomone, svarstymo nereikia. Kam tai rekomendacija, tai tas elgiasi kaip nori, o kam privaloma – turi elgtis taip, kaip numato *Taisyklės*. Taisyklėse negali būti svarbių ir „ne taip svarbių“ reikalavimų. Ir dar kartą noriu priminti, kad kalbame ne apie rekomendacijas studentams, o apie **rekomendacijas aukštosioms mokykloms**. *Taisyklių* projektas buvo skelbtas. Tada ir buvo galima diskutuoti, ir buvo diskutuojama, tik gaila, rengėjai ne į visas diskutavusiųjų

rekomendacijas atsižvelgė. Šiuo metu *Taisyklės* patvirtintos ir jų reikia laikytis, jas reikia vykdyti. Teisi gerb. Zita Alaunienė, kad per trumpą laiką dokumentų rengimo taisyklės buvo tikslinamos. Tik ne du, o net tris kartus. Ir tai rengėjams, manau, garbės neteikia. Manau, nebus išvengta keitimų ir ateityje, todėl diskutuoja dėl *Taisyklių* tobulinimo gali vykti, bet ne tokiuose leidiniuose, kurie pateikiami kaip solidžių institucijų rekomendacijos. Čia negalima rekomenduoti to, ko nėra *Taisyklėse*.

Dėl dokumentų adresavimo. *Taisyklėse* labai teisingai, kaip matyti iš pateiktų pavyzdžių, nurodoma, kad dokumentą geriausia adresuoti institucijai arba jos struktūriniam padaliniiui. Jeigu adresuojama pareigūnui, reikia nurodyti ir pareigūno vardą (vardo raidę) ir pavardę. Manau, kad jau seniai laikas atsakyti netinkamo reikalavimo, dažnai skelbiamo aukštųjų mokyklų dokumentuose dėl stojimo į šias mokyklas, kad prašymą reikia pateikti rektoriaus vardu. Geriau būtų prašymą pateikti Priėmimo komisijai.

P. Zita Alaunienė, manau, supranta, kad vienodai gerbtini ir studentai, ir aukštųjų mokyklų darbuotojai. Negalima leisti studentui nesilaikyti *Taisyklių* ir nenurodyti dokumento antraštės, o aukštosios mokyklos dekanato darbuotojus versti skaityti visą dokumentą ir sukti galvą dėl gauto dokumento antraštės, nes šį dokumentą būtina registruoti ir jo pavadinimą (antraštę) įrašyti į atitinkamą registravimo žurnalo skiltį. Nejaugi studentas, rašydamas prašymą, nežino, dėl ko jis jį rašo?

Galėčiau pritari p. Zitos Alaunienės nuomonei dėl žodžių giminės derinimo, nurodant priedus, kurie siunčiami (iteikiami) kartu su dokumentu. Tačiau dėl to gal geriausia paklausti *Taisyklių* rengėjų ir jas redagavusio dr. Prano Kniūkštos.

Studentų darbų antraštiniai lapai, kaip ir visi kiti dokumentai, turi pateikti reikalingiausią ir būtiną informaciją.

Baigdamas dar kartą noriu padėkoti p. Zitai Alaunienei už dėmesį mano laišku, už mano pastabų įvertinimą ir prisiminti seną patarėlę, kad klysti žmogiška, tačiau nereikia likti prisirišusiam prie klaidos. Ir pasirodo, kad tai labai labai sunku.

Bronislovas Vonsavičius

IŠ PO TADO VRUBLEVSKIO GATVĖS GRINDINIO (1)

Atkelta iš 5 p.

griaudavo susidėvėjusias krosnis, tai kažkur reikėjo išvežti griuvenas. Mes dabar ir bandome tai aiškintis. Tarkime, tie kokliai buvo išvežti iš Pilies. Netoliese nuo rastųjų koklių duženų buvo šiaurinis Valdovų rūmų korpusas su priestatu, kuriame galėjo būti virtuvė ir teatras. Galimas dalykas, kad griauant senas krosnis tos duženos ir buvo supiltos į vieną vietą.

Kažkas panašaus buvo rasta pietinio korpuso rūsyje. XVI a. pradėjo kilti gruntinis vanduo. Bandyta ieškoti išeities. Maždaug tuo metu perstatant buvo sugriauta, mes spėjame, maždaug 10–15 krosnių, kokliai sutrupinti ir su visomis griuvenomis suversti į rūšį. Sluoksniu per sprindį pakelta rūšio asla, paskui per metrą pripilta smėlio ir įrengtos naujos grindys. Kur išvežė, nežinome. Galima samprotauti, kur vežtos duženos, nes žinome, kur buvo gynybinė siena, klampus slėnis ir upė.

Radvilų rūmai buvo arčiau rastosios duobės su duženomis, galimas dalykas, kad perstatant rūmus ir buvo duženomis užpilta kuri nors Vilnios įlankėlė. Tai prielaida, viena iš galimų versijų.

Gal prie tų koklių buvo prisilietusi Barbaros ranka

ML. *Ką žinome apie Radvilų rūmų perstatymą XVI a., t. y. renesanso epochoje?*

V. Urbanavičius. Pirmiausia reikia turėti mintyje tai, kad buvo dveji Radvilų rūmai: vieni anapus Vilnios, o antri šiaurės, t. y. Žemutinės pilies teritorijoje. Žygimanto Augusto laikais Radvila Rudasis liko vienintelis ne karališkos giminės asmuo, kuris sugebėjo savo rūmus išsaugoti Pilies teritorijoje. Tai ta trečioji vadinamoji oficina, kuri laikė Gedimino kalną, o dabar mes turime jos pamatus. Visi kiti gyventojai bei didesnė dalis ikinių statinių iš tos teritorijos buvo iškelta.

ML. *O kur gyveno Barbora Radvilaitė? Kuriuose rūmuose? Kur Žygimantas Augustas pastatė savo garsiąją dengtą galeriją?*

V. Urbanavičius. Barbora gyveno brolio Radvilos Rudojo rūmuose, t. y. dešiniajame Vilnios krante. Buvo metas, kai išvaizdavome, jog Žygimantas Augustas galeriją pas Barborą tiesė į kairįjį Vilnios krantą. Deja, ne. Ten didelis atstumas, eina gynybinė siena, šlapias slėnis ir upės vaga. Jokia galerija nebūtų paslėpusi Žygimanto Augusto ir Barbaros nuo pašalinių akių. Tapusi našle Barbora gyveno Pilies teritorijoje – Radvilos Rudojo rūmai lietés su Valdovų rūmais.

Yra pagrindo spėti, kad T. Vrublevskio g. dabar surasti kokliai yra iš anų Radvilų rūmų. T. Vrublevskio g. radiniai mums yra nepaprastai įdomūs, jeigu juos pavyktų palyginti, susieti su Arsenalo g. atkastais radiniais, tai galėtume atkurti labai gražų senojo Vilniaus istorijos gabaliuką.

Bus daugiau

Redakcija išplaukia į atostogų maršas. Grįšime rugpjūčio 22 d., o pirmą laikraščio numerį išspausdinsime rugsėjo 5 dieną. Gero vėjo visiems!

REDAKCIJA



Mokslo Lietuva

Vyriausiasis redaktorius **Gediminas Zemlickas**
 Sekretorė **Kristina Bučionytė**
 Stilistė **Angelė Pletkuvienė**
 Dizaineris **Valdas Balciukevičius**
 Techninis redaktorius **Vytautas Kundrotas**

„Mokslo Lietuva“ remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas
 Patarėjai: **V. Būda, R. Goštautienė, J. Puodžius, A. Ramonas, D. Stančienė, A. Targamadžė, E. K. Zavadskas.**
 Redakcijos adresas: J. Basanavičiaus g. 6, 2001 Vilnius
 El. paštas: mokslolietuva@takas.lt, tel. (8-5) 2 12 12 35, 62 74 58, faks. 61 47 29
 Laikraštis internete: <http://ml.lms.lt>
 Redakcija, pritarinama ne visoms autorių mintims, jas toleruoja

ISSN 1392-7191
 Leidžia
 UAB „Mokslininkų laikraštis“
 SL Nr. 169
 Spausdino
 UAB „Ukmergės spaustuvė“
 Vasario 16-osios g. 31, 4120 Ukmergė